

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/653

od 8. ožujka 2017.

o dopuni Uredbe (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) utvrđivanjem regulatornih tehničkih standarda u vezi s prikazom, sadržajem, preispitivanjem i revizijom dokumenata s ključnim informacijama te uvjetima za ispunjivanje zahtjeva za dostavu tih dokumenata

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 5., članak 10. stavak 2. i članak 13. stavak 5.,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 1286/2014 uvodi se novi standardizirani dokument s ključnim informacijama kako bi se malim ulagateljima omogućilo bolje razumijevanje upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) i usporedba tih proizvoda.
- (2) Kako bi se malim ulagateljima osigurale ključne informacije koje su jednostavne za čitanje, razumljive i usporedive, potrebno je utvrditi zajednički predložak za dokument s ključnim informacijama.
- (3) Ime i podaci za kontakt iz članka 8. stavka 3. točke (a) Uredbe (EU) br. 1286/2014 trebaju sadržavati međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira ili jedinstvenu identifikacijsku oznaku proizvoda za PRIIP, ako je takva identifikacijska oznaka dostupna, kako bi se malim ulagateljima olakšalo pronalaženje dodatnih informacija o PRIIP-u.
- (4) Kako bi se osiguralo da mali ulagatelji razumiju i uspoređuju gospodarske i pravne značajke PRIIP-a te da raspolazu primjerenim prikazom ulagateljske politike i strategije PRIIP-a, dokument s ključnim informacijama trebao bi sadržavati standardizirane informacije o vrsti PRIIP-a, njegovim ciljevima ulaganja i načinu njihova ostvarivanja te ključne značajke ili aspekte proizvoda, primjerice pokriće osiguranja.
- (5) Informacije koje mali ulagatelji dobiju trebale bi im omogućiti razumijevanje i usporedbu rizika povezanih s ulaganjima u PRIIP-ove tako da mogu donijeti informirane odluke o ulaganju. Rizici povezani s PRIIP-om mogu se razlikovati. Najvažniji rizici su tržišni rizik, kreditni rizik i likvidnosni rizik. Kako bi mali ulagatelji te rizike u potpunosti razumjeli, informacije o njima trebaju se u najvećoj mjeri zbrojiti i prikazati numerički kao jedan zbirni pokazatelj rizika te u dovoljnoj mjeri objasniti opisom.
- (6) Izdavatelji PRIIP-ova pri procjeni kreditnog rizika trebaju u obzir uzeti određene čimbenike kojima se malim ulagateljima može umanjiti kreditni rizik. U tom smislu, ako se procjenjuje je li imovina PRIIP-a ili odgovarajući

⁽¹⁾ SL L 352, 9.12.2014., str. 1.

kolateral, ili imovina kojom se osiguravaju obveze plaćanja PRIIP-a, u svakom trenutku do dospelja jednako-vrijedna obvezama plaćanja koje PRIIP ima prema svojim ulagateljima, tada u toj procjeni treba istaknuti da imovina koju drži društvo za osiguranje u svakom trenutku odgovara trenutnom iznosu koji bi društvo za osiguranje trebalo isplatiti za prijenos svojih obveza u pogledu PRIIP-a drugom društvu za osiguranje.

- (7) Trenutačno rejtnzi vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika („VIPRK”) predstavljaju usklađene zamjenske vrijednosti za kreditni rizik u različitim sektorima Unije. Kad god je to moguće, potrebno je što manje oslanjati se na kreditne rejtinge. Stoga je važno osigurati da zbirni pokazatelj rizika bude objektivno precizan, da se njime osigurava usporedivost različitih PRIIP-ova i da se primjereno nadzire u pogledu tržišnog rizika i kreditnog rizika, kako bi podatci o učinkovitosti mjerenja rizika u praksi bili dostupni za preispitivanje Uredbe (EU) br. 1286/2014, koje je predviđeno do 31. prosinca 2018. Preispitivanjem bi trebalo uzeti u obzir opseg u kojem rejtnzi vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika u praksi odražavaju kreditnu sposobnost izdavatelja PRIIP-a i kreditni rizik s kojim su suočeni ulagatelji u pojedinačnim PRIIP-ovima.
- (8) Ako postoji rizik da bi likvidnost PRIIP-a mogla varirati ovisno o mogućnostima prijevremenog izlaska iz PRIIP-a ili pronalaska kupca na sekundarnom tržištu, potrebno je izdati posebno upozorenje. U tom upozorenju navode se i okolnosti u kojima nastaje rizik da bi isplate iz PRIIP-a mogle biti bitno različite od onih koje se očekuju za prijevremeni izlazak, među ostalim i primjenom izlaznih kazni.
- (9) Premda je izrada procjena o povratima od PRIIP-a složena i teško se razumije, informacije o tim procjenama od primarnog su značenja malim ulagateljima i trebaju se uvrstiti u dokument s ključnim informacijama. Mali ulagatelji trebaju dobiti jasne informacije o procjenama povrata koje su usklađene s realističnim pretpostavkama o mogućim ishodima te s procjenama razine tržišnog rizika PRIIP-ova, sročene tako da se jasno ističe nesigurnost tih informacija te činjenica da postoji mogućnost boljeg ili slabijeg ishoda.
- (10) Kako bi mali ulagatelji mogli ocijeniti rizik, dokument s ključnim informacijama trebao bi im osigurati informacije o mogućim posljedicama kada izdavatelj PRIIP-a nije u mogućnosti izvršiti isplatu. Potrebno je jasno prikazati stupanj zaštite koji mali ulagatelj u takvim slučajevima uživa na temelju sustava osiguranja ulaganja, jamstava ili depozita.
- (11) Informacije o troškovima važne su malim ulagateljima pri usporedbi raznih PRIIP-ova, koji mogu imati različite troškovne strukture, te kada razmatraju utjecaj troškovne strukture određenog PRIIP-a na njihova ulaganja, što ovisi o trajanju i veličini ulaganja te uspješnosti PRIIP-a. Zbog toga dokument s ključnim informacijama treba sadržavati informacije koje malim ulagateljima omogućuju usporedbu ukupne razine troškova različitih PRIIP-ova kada se drže tijekom preporučenog razdoblja držanja i kraćih razdoblja te razumijevanje načina promjene troškova i njihova kretanja tijekom vremena.
- (12) Testiranjem potrošača utvrđeno je da mali ulagatelji lakše razumijevaju novčane iznose nego postotke. Male razlike u troškovima izražene postotcima mogu biti u korelaciji s velikim razlikama u troškovima, koje snosi mali ulagatelj, kada su izražene novčanim jedinicama. Zbog toga dokument s ključnim informacijama treba sadržavati i ukupne troškove tijekom preporučenog razdoblja držanja i kraćih razdoblja, izražene novčanim jedinicama i postotcima.
- (13) S obzirom na činjenicu da se učinak raznih vrsta troškova na povrat može razlikovati, dokument s ključnim informacijama treba sadržavati i raščlambu raznih vrsta troškova. Raščlamba troškova treba biti izražena standardiziranim jedinicama te postotcima tako da se iznosi za različite PRIIP-ove mogu lako usporediti.
- (14) Osobne okolnosti malih ulagatelja mogu se promijeniti, zbog čega bi oni morali neočekivano dezinvestirati dugoročnija ulaganja. Dezinvestiranje može biti nužno i zbog promjena na tržištu. Budući da je malim ulagateljima teško predvidjeti razinu likvidnosti koja im može zatrebati u njihovom ulagačkom portfelju u cjelini, informacije o preporučenim razdobljima držanja i obveznim najkraćim razdobljima te mogućnost djelomičnog ili potpunog prijevremenog izlaska izuzetno su važne i trebaju se uvrstiti u dokument s ključnim informacijama. Iz istog razloga potrebno je jasno istaknuti dostupnost i posljedice prijevremenog dezinvestiranja. Konkretno, potrebno je jasno navesti jesu li te posljedice uzrokovane izričitim naknadama, kaznama ili ograničenjima prava dezinvestiranja ili činjenicom da je vrijednost određenog PRIIP-a koji se dezinvestira osobito osjetljiva na vrijeme dezinvestiranja.
- (15) Budući da će mali ulagatelji dokument s ključnim informacijama vjerojatno koristiti kao sažetak glavnih obilježja PRIIP-a, u njemu je potrebno jasno navesti informacije o tome kako on može podnijeti pritužbu na proizvod odnosno na ponašanje izdavatelja PRIIP-a ili osobe koja savjetuje o proizvodu ili ga prodaje.

- (16) Neki mali ulagatelji željeli bi dobiti dodatne informacije o određenim aspektima PRIIP-a. Stoga dokument s ključnim informacijama treba sadržavati jasna i konkretna upućivanja na izvore dodatnih konkretnih informacija ako se te informacije trebaju uključiti u dokument s ključnim informacijama u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014. Ako je izdavatelj PRIIP-a u skladu s nacionalnim pravom ili pravom Unije dužan objaviti druge informacije, male ulagatelje potrebno je obavijestiti o tome kao i o načinu dobivanja tih dokumenata, čak i kada se dostavljaju samo na zahtjev. Kako bi dokument s ključnim informacijama bio što je moguće sažetiji, poveznice na te dokumente mogu se navesti i na internetskim stranicama, dok god se jasno navodi da postoje i moguće im je pristupiti putem tih internetskih stranica.
- (17) Dokument s ključnim informacijama za PRIIP koji nudi niz mogućnosti temeljnih ulaganja ne može se izraditi u istom formatu kao i dokument s ključnim informacijama za drugi PRIIP jer će svaka mogućnost temeljnih ulaganja imati poseban profil rizika, uspješnosti i troškova, zbog čega sve potrebne informacije nije moguće osigurati u jednom, sažetom samostalnom dokumentu. Mogućnosti temeljnih ulaganja mogu biti ulaganja u PRIIP-ove ili druga slična ulaganja, odnosno standardizirani portfelji temeljnih ulaganja. Te mogućnosti temeljnih ulaganja mogu imati različite rizike, nagrade i troškove. Ovisno o vrsti i broju mogućnosti temeljnih ulaganja, izdavatelj PRIIP-a treba, ako to smatra primjerenim, imati mogućnost pripremiti pojedinačne dokumente s ključnim informacijama za svaku mogućnost. Ti dokumenti s ključnim informacijama trebaju sadržavati i općenite informacije o PRIIP-u.
- (18) Ako izdavatelj PRIIP-a smatra da pojedinačni dokumenti s ključnim informacijama za svaku mogućnost nisu primjereni za male ulagatelje, posebne informacije o mogućnostima temeljnih ulaganja i općenite informacije o PRIIP-u potrebno je pružiti odvojeno. Kako bi se izbjegla zabuna, u općenitim informacijama o PRIIP-u u dokumentu s ključnim informacijama potrebno je navesti raspon rizika, uspješnost i troškove koji se mogu očekivati među svim različitim ponudjenim mogućnostima temeljnih ulaganja. Nadalje, posebne informacije o temeljnim mogućnostima ulaganja uvijek trebaju odražavati obilježja PRIIP-a putem kojeg se nude temeljne mogućnosti ulaganja. Posebne informacije mogu se pružiti u raznim oblicima, npr. u obliku jedinstvenog dokumenta u kojem se navode potrebne informacije o svim temeljnim mogućnostima ulaganja ili u pojedinačnim dokumentima za svaku temeljnu mogućnost ulaganja. Za fondove UCITS i fondove koji nisu UCITS na koje se u pogledu oblika i sadržaja njihovih dokumenata s ključnim informacijama za ulagatelje primjenjuju članci 78. do 81. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ odobrava se prijelazno razdoblje izuzeća u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014. Kako bi se tim fondovima osigurao usklađeni prijelazni pravni okvir, izdavateljima PRIIP-ova trebalo bi dopustiti da i dalje upotrebljavaju dokumente s ključnim informacijama za PRIIP-ove koji nude te vrste fondova kao jedine mogućnosti temeljnih ulaganja ili zajedno s drugim mogućnostima temeljnih ulaganja. Ako izdavatelji PRIIP-ova odluče upotrebljavati dokumente s ključnim informacijama za PRIIP-ove koji te fondove nude zajedno s drugim mogućnostima ulaganja, u generičkom dokumentu s ključnim informacijama trebalo bi pokazati samo jedan raspon kategorija rizika u obliku ljestvice rizika predmetnih PRIIP-ova. Raspon kategorija rizika za sve mogućnosti temeljnih ulaganja koje se nude u okviru određenog PRIIP-a trebao bi kombinirati sintetički pokazatelj rizika i nagrade u skladu s člankom 8. Uredbe Komisije (EU) br. 583/2010 ⁽³⁾ za fondove UCITS ili fondove koji nisu UCITS i zbirni pokazatelj rizika u skladu s ovom Uredbom za druge temeljne mogućnosti ulaganja. Ako PRIIP kao mogućnosti ulaganja nudi samo fondove UCITS i fondove koji nisu UCITS, izdavatelju PRIIP-a trebalo bi omogućiti upotrebu načina prikazivanja i metodologiju u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 583/2010. Bez obzira na odabrani oblik, posebne informacije uvijek trebaju biti u skladu s informacijama koje se navode u dokumentu s ključnim informacijama.
- (19) Izdavatelji PRIIP-ova dužni su pripremiti dokumente s ključnim informacijama koji su točni, korektni, jasni i ne dovode u zabludu. Informacije sadržane u dokumentu trebaju biti pouzdan oslonac malim ulagateljima pri donošenju odluka o ulaganju, čak i mjesecima i godinama nakon početne izrade dokumenta s ključnim informacijama, u odnosu na one PRIIP-ove koji su i dalje dostupni malim ulagateljima. Stoga je potrebno utvrditi standarde kojima će se osigurati pravodobno i primjereno preispitivanje i revizija dokumenata s ključnim informacijama kako bi se zadržala njihova točnost, korektnost i jasnoća.
- (20) Podatci koji se koriste za pripremu informacija sadržanih u dokumentima s ključnim informacijama, primjerice podatci o troškovima, rizicima i scenarijima uspješnosti, mogu se tijekom vremena promijeniti. Promjena podataka može dovesti do promjene informacija koji se trebaju uvrstiti, poput promjena pokazatelja rizika ili troškova. Zbog toga izdavatelji PRIIP-ova trebaju uspostaviti periodične postupke preispitivanja informacija sadržanih u dokumentima s ključnim informacijama. Ti bi postupci trebali uključivati procjenu nužnosti revizije i ponovnog izdavanja dokumenta u slučaju promjene podataka. Pristup izdavatelja PRIIP-ova trebao bi odražavati

⁽²⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (preinaka) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 583/2010 od 1. srpnja 2010. o provedbi Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s ključnim informacijama za ulagatelje i uvjetima koje je potrebno ispuniti prilikom dostavljanja ključnih informacija ulagateljima ili prospekta na trajnom mediju koji nije papir ili putem internetske stranice (SL L 176, 10.7.2010., str. 1.).

opseg promjene informacija koje treba uključiti u dokumente s ključnim informacijama, primjerice za izvedenice kojima se trguje na burzi, poput standardiziranih budućnosnica, opcija kupnje ili opcija prodaje, ne bi postojala potreba neprestanog ažuriranja dokumenta jer se obvezne informacije za navedene instrumente u pogledu njihovih rizika, nagrada i troškova ne bi mijenjale. Periodična preispitivanja vjerojatno neće biti dostatna u slučajevima kada izdavatelji PRIIP-ova saznaju ili su trebali saznati o promjenama koje nisu obuhvaćene postupkom periodičnog preispitivanja koje mogu znatno utjecati na informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama, poput promjena prethodno objavljene politike ulaganja ili strategije PRIIP-a koje su bitne malim ulagateljima odnosno bitnih promjena troškovne strukture ili profila rizika. Zbog toga bi od izdavatelja PRIIP-ova trebalo zahtijevati i da uspostave postupke za utvrđivanje situacija u kojima informacije sadržane u dokumentima s ključnim informacijama treba preispitati i revidirati *ad hoc*.

- (21) Ako se periodičnim ili *ad hoc* preispitivanjem dokumenta s ključnim informacijama utvrde promjene informacija koje se trebaju uvrstiti u dokument ili zaključi da informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama više nisu točne, korektnе, jasne i dovode u zabludu, od izdavatelja PRIIP-a trebalo bi zahtijevati da revidira dokument s ključnim informacijama kako bi se u obzir uzela promjena informacija.
- (22) S obzirom na to da bi te promjene mogle biti važne malim ulagateljima i njihovim budućim odlukama u pogledu ulagateljske imovine, malim ulagateljima trebalo bi omogućiti jednostavno pronalaženje novog dokumenta s ključnim informacijama, koji se stoga treba objaviti i jasno identificirati na internetskoj stranici izdavatelja PRIIP-a. Izdavatelj PRIIP-a trebao bi po mogućnosti male ulagatelje obavijestiti o reviziji dokumenta s ključnim informacijama, na primjer slanjem dopisa ili obavijesti e-pošte.
- (23) Kako bi se vrijeme isporuke dokumenata s ključnim informacijama uskladilo diljem Unije, od izdavatelja PRIIP-ova trebalo bi zahtijevati da dokument s ključnim informacijama pravodobno dostave malim ulagateljima prije nego što se mali ulagatelji obvežu ugovorom ili ponudom koja se odnosi na taj PRIIP.
- (24) Dokument s ključnim informacijama potrebno je malim ulagateljima staviti na raspolaganje dovoljno vremena prije donošenja odluke o ulaganju kako bi prije nego što tu odluku donesu mogli razumjeti i uzeti u obzir odgovarajuće informacije o PRIIP-u. Budući da se odluka o ulaganju donosi prije početka roka za odustajanje, dokument s ključnim informacijama potrebno je dostaviti prije početka tog roka za odustajanje.
- (25) Premda mali ulagatelji dokument s ključnim informacijama trebaju u svakom slučaju dobiti prije nego što se obvežu bilo kojim ugovorom ili ponudom koja se odnosi na taj PRIIP, određivanje dovoljnog vremena u kojem mali ulagatelji mogu razumjeti i uzeti u obzir odgovarajuće informacije razlikuje se, s obzirom na činjenicu da se potrebe, iskustvo i znanje malih ulagatelja razlikuju. Stoga bi osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje pri određivanju vremena koje će malim ulagateljima trebati da bi razmotrili sadržaj dokumenta s ključnim informacijama trebala uzeti u obzir te čimbenike u odnosu na pojedinačnog malog ulagatelja.
- (26) Kako bi bio u mogućnosti donijeti informiranu odluku o ulaganju, mali ulagatelj može trebati dodatni rok za razmatranje dokumenta s ključnim informacijama složenog PRIIP-a ili PRIIP-a koji taj ulagatelj ne poznaje. U skladu s tim, te čimbenike potrebno je uzeti u obzir pri definiranju pojma pravodobnog dostavljanja dokumenta s ključnim informacijama.
- (27) Pri utvrđivanju opsega kriterija pravodobnosti trebalo bi u obzir uzeti i hitnost situacije, primjerice kada je malom ulagatelju bitno kupiti PRIIP po određenoj cijeni, a cijena je osjetljiva na vrijeme transakcije.
- (28) Radi dosljednosti i osiguravanja nesmetanog funkcioniranja financijskog tržišta potrebno je odredbe ove uredbe i odredbe utvrđene Uredbom (EU) br. 1286/2014 primjenjivati od istog dana.
- (29) Ova Uredba temelji se na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji su Komisiji dostavili Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje te Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala („europska nadzorna tijela”).
- (30) Europska nadzorna tijela provela su otvorena javna savjetovanja o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analizirala su moguće povezane troškove i koristi te su zatražila mišljenje Interesne

skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, Interesne skupine za osiguranje i reosiguranje osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ te Interesne skupine za vrijednosne papire i tržišta kapitala osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

SADRŽAJ I PRIKAZ DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Članak 1.

Odjeljak s općim podacima

Odjeljak dokumenta s ključnim informacijama koji se odnosi na identitet izdavatelja PRIIP-a i njegovog nadležnog tijela sadržava sve sljedeće informacije:

- (a) naziv PRIIP-a koji je odredio njegov izdavatelj i, ako postoji, međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira ili jedinstvena identifikacijska oznaka proizvoda za PRIIP;
- (b) pravni naziv izdavatelja PRIIP-a;
- (c) adresa posebnih internetskih stranica izdavatelja PRIIP-a na kojima mali ulagatelji mogu pronaći podatke za kontakt izdavatelja PRIIP-a s telefonskim brojem;
- (d) naziv tijela nadležnog za nadzor izdavatelja PRIIP-a u pogledu dokumenta s ključnim informacijama;
- (e) datum izrade ili, u slučaju kada je dokument s ključnim informacijama naknadno revidiran, datum posljednje revizije dokumenta s ključnim informacijama.

Informacije u odjeljku na koji se upućuje u prvom podstavku sadržavaju i upozorenje o razumijevanju iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) br. 1286/2014 ako PRIIP ispunjuje jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) riječ je o investicijskom osigurateljnom proizvodu koji ne ispunjava zahtjeve iz članka 30. stavka 3. točke (a) Direktive (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾;
- (b) riječ je o PRIIP-u koji ne ispunjava zahtjeve iz članka 25. stavka 4. točke (a) podtočaka i. do vi. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾.

Članak 2.

Odjeljak „Kakav je ovo proizvod?”

1. U informacijama o vrsti PRIIP-a u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama opisuje se pravni oblik PRIIP-a.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

2. Informacije o ciljevima PRIIP-a i načinu ostvarivanja tih ciljeva u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama navode se sažeto, jasno i lako razumljivo. U tim se informacijama utvrđuju glavni čimbenici o kojima ovisi povrat, temeljna ulagateljska imovina ili referentne vrijednosti te način određivanja povrata, kao i odnos povrata PRIIP-a i temeljne ulagateljske imovine ili referentnih vrijednosti. U tim se informacijama prikazuje odnos između preporučenog razdoblja držanja i profila rizika i nagrade PRIIP-a.

Ako je popis imovine ili referentnih vrijednosti iz prvog podstavka toliko opsežan da se u dokumentu s ključnim informacijama ne mogu posebno navesti posebna upućivanja na svaki od njih, navode se samo tržišni segmenti ili vrste instrumenata u vezi s temeljnom ulagateljskom imovinom ili referentnim vrijednostima.

3. U opisu vrste malog ulagatelja kojem se PRIIP namjerava prodavati u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama navode se informacije o ciljnim malim ulagateljima koje je identificirao izdavatelj PRIIP-a, posebno u odnosu na potrebe, značajke i ciljeve one vrste klijenta s kojima je PRIIP kompatibilan. Te se pretpostavke temelje na sposobnosti malih ulagatelja da podnesu ulagateljske gubitke i preferiranom vremenskom horizontu ulaganja, njihovu teoretskom znanju i prošlim iskustvima o PRIIP-ovima, financijskim tržištima te o potrebama, karakteristikama i ciljevima krajnjih korisnika.

4. U detaljnom opisu koristi od osiguranja u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama u sažetom se obliku navode ključne značajke ugovora o osiguranju, definicija svih uključenih koristi s pojašnjenjem u kojem se potvrđuje da je vrijednost tih koristi prikazana u odjeljku „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” te informacije s tipičnim biometrijskim značajkama ciljnih malih ulagatelja, u kojima se iskazuju ukupna premija, premija biometrijskog rizika koja je dio ukupne premije te učinak premije biometrijskog rizika na prinos ulaganja na kraju preporučenog razdoblja držanja ili učinak troškovnog dijela premije za biometrijski rizik koji se uzima u obzir u ponavljajućim troškovima tablice „Troškovi tijekom vremena” izračunani u skladu s Prilogom VII. U slučajevima kada se premija plaća u obliku jednokratnog iznosa, u detaljnom opisu navodi se uloženi iznos. Ako se premija plaća periodično, u informacijama se navodi broj periodičnih plaćanja, procjena prosječne premije biometrijskog rizika kao postotak godišnje premije te procjena prosječnog uloženog iznosa.

U detaljnom opisu iz prvog podstavka navodi se i objašnjenje učinka uplata premija osiguranja, jednakovrijednih procijenjenoj vrijednosti koristi od osiguranja, na povrat ulaganja malog ulagatelja.

5. Informacije o roku PRIIP-a u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama sadržavaju sve sljedeće informacije:

- (a) datum dospelja PRIIP-a ili naznaka da datum dospelja ne postoji;
- (b) naznaka o tome ima li izdavatelj PRIIP-a pravo jednostrano likvidirati PRIIP;
- (c) opis okolnosti u kojima se PRIIP može automatski likvidirati, te datum likvidacije, ako je poznat.

Članak 3.

Odjeljak „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?”

1. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova primjenjuju metodologiju prikaza rizika kako je utvrđeno u Prilogu II., navode tehničke aspekte prikaza zbirnog pokazatelja rizika kako je utvrđeno u Prilogu III. i slijede zahtjeve tehničkih smjernica, formata i metodologije prikaza scenarija uspješnosti, kako je utvrđeno u Prilozima IV. i V.

2. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) razina rizika PRIIP-a u obliku kategorija rizika izražena zbirnim pokazateljem rizika na brojčanoj ljestvici od 1 do 7;

- (b) izravno upućivanje na svaki nelikvidni PRIIP ili na PRIIP s materijalno značajnim likvidnosnim rizikom, kako je definirano u dijelu 4. Priloga II., u obliku posebnog upozorenja u prikazu zbirnog pokazatelja rizika;
 - (c) opisno objašnjenje ispod zbirnog pokazatelja rizika u kojem se pojašnjava da u slučaju kada je PRIIP denominiran u valuti koja nije službena valuta države članice u kojoj se PRIIP stavlja na tržište, povrat izražen u službenoj valuti države članice u kojoj se PRIIP stavlja na tržište može varirati zbog fluktuacija tečaja;
 - (d) kratak opis profila rizika i nagrade PRIIP-a i posebno upozorenje da rizik PRIIP-a može biti bitno viši od onog koji se navodi u zbirnom pokazatelju rizika ako se PRIIP ne drži do datuma dospijeca ili tijekom preporučenog razdoblja držanja, ovisno o slučaju;
 - (e) u slučaju PRIIP-ova s ugovornim kaznama zbog prijevremenog izlaska ili dugačkim otkaznim rokovima u slučaju dezinvestiranja, upućivanje na odgovarajuće temeljne uvjete u odjeljku „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?”;
 - (f) naznaka mogućeg najvećeg gubitka i obavijest da može doći do gubitka ulaganja ako ono nije zaštićeno ili ako izdavatelj PRIIP-a nije u mogućnosti izvršiti isplatu odnosno da mogu biti potrebna dodatna novčana ulaganja povrh početnog ulaganja te da ukupni gubitak može biti znatno veći od ukupnog početnog ulaganja.
3. Izdavatelji PRIIP-ova dužni su uključiti četiri primjerena scenarija uspješnosti, kako je utvrđeno u Prilogu V. u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama. Ta četiri scenarija uspješnosti predstavljaju scenarij u uvjetima stresa, nepovoljni scenarij, umjereni scenarij i povoljni scenarij.
4. Za investicijske osigurateljne proizvode dodatni scenarij uspješnosti uključuje se u odjeljak pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama te odražava koristi od osiguranja koje korisnik dobiva u slučaju nastanka ugovorenog osiguranog događaja.
5. Za PRIIP-ove koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje koje se smatra jednakovrijednim uređenom tržištu u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, scenariji uspješnosti uključuju se u obliku grafikona strukture isplate, kako je utvrđeno u Prilogu V. u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama.

Članak 4.

Odjeljak „Što se događa ako [ime izdavatelja PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu?”

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Što se događa ako [ime izdavatelja PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) naznaka o tome postoji li mogućnost da mali ulagatelj pretrpi financijski gubitak zbog neizvršavanja obveza izdavatelja PRIIP-a ili neizvršavanja obveza subjekta koji nije izdavatelj PRIIP-a, te identitet tog subjekta;
- (b) pojašnjenje o tome je li gubitak iz točke (a) pokriven naknadom za ulagatelja ili jamstvenim programom te postoje li ograničenja ili uvjeti u vezi s tim pokrićem.

Članak 5.

Odjeljak „Koji su troškovi?”

1. Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) metodologija izračuna troškova, kako je utvrđeno u Prilogu VI.;
- (b) tablice „Troškovi tijekom vremena” i „Raččlamba troškova” uz informacije o troškovima, kako je utvrđeno u Prilogu VII. u skladu s odgovarajućim tehničkim smjernicama iz tog priloga.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

2. U tablici „Troškovi tijekom vremena” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode zbirni pokazatelj rizika ukupnih agregiranih troškova PRIIP-a izražen kao jedan broj u novčanim jedinicama i postotcima za razna razdoblja utvrđena u Prilogu VI.

3. U tablici „Raščlamba troškova” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) svi jednokratni troškovi, primjerice ulazni i izlazni troškovi, izraženi u postotcima;
- (b) svi ponavljajući troškovi, primjerice godišnji troškovi portfeljskih transakcija te ostali ponavljajući godišnji troškovi, izraženi u postotcima;
- (c) svi nepredviđeni troškovi, poput naknada za uspješnost ili udjela u dobiti, izraženi u postotcima.

4. Izdavatelji PRIIP-ova opisuju sve troškove iz tablica „Troškovi tijekom vremena” i „Raščlamba troškova” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama, navodeći u kojim se okolnostima i na koji način ti troškovi mogu razlikovati od stvarnih troškova koje bi mali ulagatelj mogao snositi, odnosno u kojim okolnostima i na koji način ti troškovi mogu ovisiti o odluci malog ulagatelja da ostvari ili ne ostvari određene mogućnosti.

Članak 6.

Odjeljak pod naslovom „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?”

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) kratak opis razloga za odabir preporučenog razdoblja držanja odnosno obveznog najkraćeg razdoblja držanja;
- (b) opis postupka dezinvestiranja i kada je dezinvestiranje moguće, uključujući naznake posljedica ranije isplate na profil rizika ili uspješnosti PRIIP-a ili na primjenjivost kapitalnih jamstava;
- (c) informacije o naknadama i kaznama koje nastaju zbog dezinvestiranja prije datuma dospijeca ili drugog određenog datuma osim preporučenog razdoblja držanja, uključujući upućivanje na informacije o troškovima koje se uključuju u dokument s ključnim informacijama u skladu s člankom 5. te pojašnjenje učinka tih naknada i kazni za različita razdoblja držanja.

Članak 7.

Odjeljak „Kako se mogu žaliti?”

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Kako se mogu žaliti?” dokumenta s ključnim informacijama u sažetom obliku navode sljedeće informacije:

- (a) postupak podnošenja pritužbe na proizvod odnosno na ponašanje izdavatelja PRIIP-a ili osobe koja savjetuje o proizvodu ili ga prodaje;
- (b) poveznica na odgovarajuće internetske stranice za podnošenje pritužbi;
- (c) ažurirana poštanska adresa i adresa e-pošte na koje se te pritužbe mogu poslati.

Članak 8.

Odjeljak „Druge relevantne informacije”

1. U odjeljku pod naslovom „Druge relevantne informacije” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode sve dostupne dokumente s dodatnim informacijama te jesu li dokumenti s dodatnim informacijama dostupni zbog pravne obveze ili samo na zahtjev malog ulagatelja.

2. Informacije u odjeljku pod naslovom „Druge relevantne informacije” dokumenta s ključnim informacijama mogu se dostaviti u sažetom obliku, uključujući poveznicu na internetske stranice na kojima su osim dokumenata iz stavka 1. dostupne i dodatne pojedinosti.

Članak 9.

Predložak

Izdavatelji PRIIP-ova dokument s ključnim informacijama izrađuju s pomoću predloška iz Priloga I. Predložak se ispunjava u skladu sa zahtjevima iz ove Delegirane uredbe i Uredbe (EU) br. 1286/2014.

POGLAVLJE II.

POSEBNE ODREDBE DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Članak 10.

PRIIP-ovi kojima se nudi niz mogućnosti ulaganja

Ako se PRIIP-om nudi niz temeljnih mogućnosti ulaganja, a informacije o svim temeljnim mogućnostima ulaganja ne mogu se dostaviti u jednom, sažetom samostalnom dokumentu s ključnim informacijama, izdavatelji PRIIP-ova sastavljaju jedno od sljedećeg:

- (a) dokument s ključnim informacijama za svaku od temeljnih mogućnosti ulaganja u okviru PRIIP-a uključujući informacije o PRIIP-u u skladu s poglavljem I.;
- (b) generički dokument s ključnim informacijama u kojem se PRIIP opisuje u skladu s poglavljem I., osim ako se drugačije propisuje člancima 11. do 14.

Članak 11.

Odjeljak „Kakav je ovo proizvod?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama

U odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?”, odstupajući od članka 2. stavka 2. i 3., izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) opis vrsta temeljnih mogućnosti ulaganja, uključujući tržišne segmente ili vrste instrumenata, kao i glavne čimbenike o kojima ovisi povrat;
- (b) izjava u kojoj se navodi da vrsta ulagatelja kojima se PRIIP namjerava prodavati ovisi o temeljnim mogućnostima ulaganja;
- (c) naznaka o tome gdje se mogu pronaći konkretne informacije o svakoj od temeljnih mogućnosti ulaganja.

Članak 12.

Odjeljak „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama

1. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?”, odstupajući od članka 3. stavka 2. točke (a) i članka 3. stavka 3., izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) raspon kategorija rizika svih temeljnih mogućnosti ulaganja koje se nude u okviru PRIIP-a izražena zbirnim pokazateljem rizika na brojčanoj ljestvici od 1 do 7, kako je utvrđeno u Prilogu III.,
- (b) izjava u kojoj se navodi da rizik i povrat ovise o temeljnim mogućnostima ulaganja;

- (c) kratak opis načina na koji uspješnost PRIIP-a kao cjeline ovisi o temeljnim mogućnostima ulaganja;
- (d) naznaka o tome gdje se mogu pronaći konkretne informacije o svakoj od temeljnih mogućnosti ulaganja.

2. Ako izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju dokumente s ključnim informacijama za ulagatelje u skladu s člankom 14. stavkom 2. za potrebe navođenja kategorija rizika iz stavka 1. točke (a), oni za fondove UCITS i fondove koji nisu UCITS kao mogućnosti temeljnih ulaganja upotrebljavaju sintetički pokazatelj rizika i nagrade u skladu s člankom 8. Uredbe Komisije (EU) br. 583/2010.

Članak 13.

Odjeljak „Koji su troškovi?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama

1. U odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?”, odstupajući od članka 5. stavka 1. točke (b), izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) raspon troškova za PRIIP u tablicama „Troškovi tijekom vremena” i „Raščlamba troškova” kako je utvrđeno u Prilogu VII.,
- (b) izjava u kojoj se navodi da troškovi za malog ulagatelja ovise o temeljnim mogućnostima ulaganja;
- (c) naznaka o tome gdje se mogu pronaći konkretne informacije o svakoj od temeljnih mogućnosti ulaganja.

2. Bez obzira na zahtjeve iz članka 5. stavka 1. točke (a), te odstupajući od točaka 12. do 20. Priloga VI., ako izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju dokumente s ključnim informacijama za ulagatelje u skladu s člankom 14. stavkom 2., oni za postojeće fondove UCITS i fondove koji nisu UCITS mogu primijeniti metodologiju iz točke 21. Priloga VI.

3. Ako izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju dokumente s ključnim informacijama za ulagatelje u skladu s člankom 14. stavkom 2. za fondove UCITS i fondove koji nisu UCITS kao jedine mogućnosti temeljnih ulaganja, oni mogu, odstupajući od članka 5., navesti raspon naknada za PRIIP u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 583/2010.

Članak 14.

Posebne informacije za svaku temeljnu mogućnost ulaganja

1. U pogledu posebnih informacija iz članaka 11., 12. i 13., izdavatelji PRIIP-ova za svaku temeljnu mogućnost ulaganja uključuju sve sljedeće informacije:

- (a) prema potrebi upozorenje o razumijevanju;
- (b) ciljevi ulaganja i način njihova ostvarivanja te planirano ciljno tržište u skladu s člankom 2. stavcima 2. i 3.;
- (c) zbirni pokazatelj rizika i opisno objašnjenje te scenariji uspješnosti u skladu s člankom 3.;
- (d) prikaz troškova u skladu s pravilom 5.;

2. Odstupajući od stavka 1., izdavatelji PRIIP-ova mogu upotrijebiti dokumente s ključnim informacijama za ulagatelje u skladu s člancima 78. do 81. Direktive 2009/65/EZ u svrhu pružanja posebnih informacija za potrebe članaka 11. do 13. ove Delegirane uredbe ako je najmanje jedna mogućnost temeljnih ulaganja iz stavka 1. fond UCITS ili fond koji nije UCITS iz članka 32 Uredbe (EU) br. 1286/2014.

POGLAVLJE III.

PREISPITIVANJE I REVIZIJA DOKUMENATA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Članak 15.

Preispitivanje

1. Izdavatelji PRIIP-ova preispituju informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama pri svakoj promjeni koja znatno utječe na informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama ili bi na njih mogla znatno utjecati, a najmanje jednom svakih dvanaest mjeseci od datuma prve objave dokumenta s ključnim informacijama.

2. Preispitivanjem iz stavka 1. potvrđuje se jesu li informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama i dalje točne, korektne, jasne i ne dovode u zabludu. Posebno se provjerava sljedeće:

- (a) jesu li informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama usklađene s općim zahtjevima u pogledu oblika i sadržaja na temelju Uredbe (EU) br. 1286/2014 ili s posebnim zahtjevima u pogledu oblika i sadržaja utvrđenima ovom Delegiranom uredbom;
- (b) jesu li se promijenile mjere u pogledu tržišnog rizika i kreditnog rizika PRIIP-a, u slučaju kada su ukupne posljedice promjene takve da nalažu premještanje PRIIP-a u različitu kategoriju zbirnog pokazatelja rizika od one koja mu je dodijeljena u dokumentu s ključnim informacijama koji podliježe preispitivanju;
- (c) je li se srednji povrat za umjereni scenarij PRIIP-a, izražen kao godišnji povrat u postotcima, promijenio za više od pet postotnih bodova.

3. Za potrebe stavka 1. izdavatelji PRIIP-ova uspostavljaju i održavaju odgovarajuće postupke tijekom cijelog trajanja PRIIP-a u kojem je PRIIP dostupan malim ulagateljima kako bi bez odgode mogli utvrditi sve okolnosti koje bi mogle dovesti do promjene koja utječe ili bi mogla utjecati na točnost, korektnost i jasnoću informacija sadržanih u dokumentu s ključnim informacijama.

Članak 16.

Revizija

- 1. Izdavatelji PRIIP-ova bez odgode revidiraju dokument s ključnim informacijama ako se preispitivanjem na temelju članka 15. utvrdi da je potrebno izmijeniti dokument s ključnim informacijama.
- 2. Izdavatelji PRIIP-ova osiguravaju ažuriranje svih dijelova dokumenta s ključnim informacijama na koje se navedene promjene odnose.
- 3. Izdavatelji PRIIP-ova objavljuju revidirani dokument s ključnim informacijama na svojim internetskim stranicama.

POGLAVLJE IV.

DOSTAVLJANJE DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Članak 17.

Uvjeti za osiguravanje pravodobnosti

- 1. Osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje dokument s ključnim informacijama dostavlja dovoljno rano kako bi se malim ulagateljima omogućilo da njegov sadržaj uzmu u obzir pri donošenju odluka o ulaganju, bez obzira na to je li malom ulagatelju omogućen rok za odustajanje.
- 2. Za potrebe stavka 1. osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje procjenjuje vrijeme potrebno svakom malom ulagatelju za razmatranje dokumenta s ključnim informacijama, uzimajući u obzir sljedeće:
 - (a) iskustvo i znanje malog ulagatelja u pogledu PRIIP-a ili sličnih ulaganja odnosno ulaganja s rizicima sličnima rizicima PRIIP-ova;
 - (b) složenost PRIIP-a;
 - (c) ako do savjetovanja ili prodaje dolazi na inicijativu malog ulagatelja, izričito navedena hitnost kojom mali ulagatelj želi realizirati predloženi ugovor ili ponudu.

Članak 18.

Završna odredba

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018.

Članak 14. stavak 2. primjenjuje se do 31. prosinca 2019.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. ožujka 2017.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNKER

PRILOG I.

PREDLOŽAK DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Izdavatelji PRIIP-ova poštuju redoslijed i naslove odjeljaka iz predloška, no njime se ne određuju parametri duljine pojedinih odjeljaka i mjesta prijeloma stranice, već se primjenjuje ograničenje od najviše tri strane papira veličine A4 pri ispisu.

Dokument s ključnim informacijama (KID)	
Svrha	Ovaj dokument sadrži ključne informacije o ovom investicijskom proizvodu. Nije riječ o promidžbenom materijalu. Informacije su propisane zakonom kako bi vam pomogle u razumijevanju prirode, rizika, troškova, mogućih dobitaka i gubitaka ovog proizvoda te kako bi vam pomogle da ga usporedite s drugim proizvodima.
Proizvod	[Naziv proizvoda][Ime izdavatelja PRIIP-a][prema potrebi, oznaka ISIN ili UPI][web-mjesto izdavatelja PRIIP-a] Nazovite [broj telefona] za dodatne informacije [Nadležno tijelo izdavatelja PRIIP-a u vezi s dokumentom s ključnim informacijama][datum izdavanja dokumenta s ključnim informacijama]
	[Upozorenje (prema potrebi) Spremate se kupiti proizvod koji nije jednostavan i koji je možda teško razumjeti]
Kakav je ovo proizvod?	
Vrsta	
Ciljevi	
Ciljani mali ulagatelj	
[Koristi i troškovi osiguranja]	
Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?	
Pokazatelj rizika	Opis profila rizika – nagrade Zbirni pokazatelj rizika Predložak zbirnog pokazatelja rizika i opisna objašnjenja iz Priloga III., među ostalim i o mogućem najvećem gubitku: mogu li izgubiti sav uloženi kapital? Jesam li izložen riziku nastanka dodatnih financijskih obveza? Postoji li kapitalna zaštita od tržišnog rizika?
Scenariji uspješnosti	Predložci scenarija uspješnosti i opisna objašnjenja utvrđeni Prilogom V. sadržavaju prema potrebi informacije o uvjetima povrata za male ulagatelje ili ugrađene gornje granice te izjavu da porezni propisi matične države članice malog ulagatelja mogu imati utjecaj na samu isplatu

Što se događa ako [ime izdavatelja PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu?

Informacije o tome postoji li jamstveni program, naziv jamca ili upravitelja programa za zaštitu ulagatelja, među ostalim i rizika koji su pokriveni i rizika koji nisu pokriveni.

Koji su troškovi?

Troškovi tijekom vremena Predložak i opisna objašnjenja u skladu s Prilogom VII.

Sastav troškova Predložak i opisna objašnjenja u skladu s Prilogom VII.
Opisna objašnjenja informacija o ostalim distribucijskim troškovima.

Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?

Preporučeno [obvezno minimalno] razdoblje držanja: [x]

Informacije o mogućnostima i uvjetima dezinvestiranja prije roka dospijeca te o eventualnim naknadama i kaznama. Informacije o posljedicama unovčavanja prije isteka roka ili preporučenog razdoblja držanja.

Kako se mogu žaliti?**Druge relevantne informacije**

PRILOG II.

METODOLOGIJA ZA PRIKAZ RIZIKA

DIO 1.

Procjena tržišnog rizika

Utvrđivanje mjere tržišnog rizika (*market risk measure, MRM*)

- Tržišni rizik mjeri se s pomoću volatilnosti iskazane na godišnjoj razini koja odgovara rizičnosti vrijednosti (*value-at-risk, VaR*) na razini pouzdanosti od 97,5 % tijekom preporučenog razdoblja držanja, osim ako je drukčije navedeno. VaR je postotak uloženog iznosa koji se vraća malom ulagatelju.
- PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a u skladu sa sljedećom tablicom:

Razred MRM-a	Volatilnost jednaka VaR-u (<i>VaR-equivalent volatility, VEV</i>)
1	< 0,5 %
2	0,5 % – 5,0 %
3	5,0 % – 12 %
4	12 % – 20 %
5	20 % – 30 %
6	30 % – 80 %
7	> 80 %

Određivanje kategorija PRIIP-a za potrebe procjene tržišnog rizika

- PRIIP-ovi se za potrebe utvrđivanja tržišnog rizika raspoređuju u četiri kategorije.
- Kategorijom 1 obuhvaćeno je sljedeće:
 - PRIIP-ovi kod kojih ulagatelji mogu izgubiti iznos veći od onoga koji su uložili;
 - PRIIP-ovi obuhvaćeni jednom od kategorija iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
 - PRIIP-ovi ili temeljna ulaganja PRIIP-ova čija se cijena određuje rjeđe nego jednom mjesečno ili koji nemaju odgovarajuću referentnu ili zamjensku vrijednost ili čija se odgovarajuća referentna ili zamjenska vrijednost određuje rjeđe nego jednom mjesečno.
- Kategorijom 2 obuhvaćeni su PRIIP-ovi koji, bilo izravno ili na sintetskoj osnovi, nude izloženost cijenama temeljnih ulaganja bez financijske poluge ili izloženost temeljnim ulaganjima putem financijske poluge, na temelju koje se isplaćuje konstantni višekratnik cijena tih temeljnih ulaganja, ako su za PRIIP dostupne barem dvije godine povijesnih dnevnih cijena ili četiri godine povijesnih tjednih cijena ili pet godina mjesečnih cijena, ili ako su dostupne postojeće odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, pod uvjetom da te referentne ili zamjenske vrijednosti ispunjavaju iste kriterije za duljinu razdoblja i učestalost postojanja povijesnih cijena.
- Kategorijom 3 obuhvaćeni su PRIIP-ovi čija vrijednost odražava cijene temeljnih ulaganja, no ne kao konstantni višekratnik cijena tih temeljnih ulaganja, ako su za PRIIP-ove dostupne dnevne cijene temeljne imovine za barem dvije godine ili tjedne cijene za četiri godine ili mjesečne cijene za pet godina, ili ako su dostupne postojeće odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, pod uvjetom da te referentne ili zamjenske vrijednosti ispunjavaju iste kriterije za duljinu razdoblja i učestalost postojanja povijesnih cijena.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

7. Kategorijom 4 obuhvaćeni su PRIIP-ovi čija vrijednost djelomično ovisi o čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu, uključujući osigurateljne PRIIP-ove kojima se dio dobiti izdavatelja PRIIP-ova raspodjeljuje malim ulagateljima.

Upotreba odgovarajućih referentnih ili zamjenskih vrijednosti radi određivanja kategorija PRIIP-ova

Ako izdavatelj PRIIP-a upotrebljava odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, te referentne ili zamjenske vrijednosti reprezentativne su za imovinu ili izloženosti koje određuju uspješnost PRIIP-a. Izdavatelj PRIIP-a dokumentira upotrebu tih referentnih ili zamjenskih vrijednosti.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 1

8. PRIIP-ovi kategorije 1 raspoređuju se u razred MRM-a 7, uz izuzetak PRIIP-ova iz točke 4. podtočke (c) ovog Priloga, koji se raspoređuju u razred MRM-a 6.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 2

9. VaR se izračunava od trenutaka opažene raspodjele prinosa cijene PRIIP-a ili njegove referentne ili zamjenske vrijednosti tijekom posljednjih pet godina. Najmanja učestalost opažanja jest jednom mjesečno. Ako su cijene dostupne na dnevnoj osnovi, učestalost je jednom dnevno. Ako su cijene dostupne na tjednoj osnovi, učestalost je jednom tjedno. Ako su cijene dostupne na dvotjednoj osnovi, učestalost je svaka dva tjedna.
10. Ako nisu dostupni podaci o dnevnim cijenama koji obuhvaćaju razdoblje od pet godina, moguće je primijeniti kraće razdoblje. Za dnevna opažanja cijene PRIIP-a ili njegove referentne ili zamjenske vrijednosti potrebne su barem dvije godine opažanja prinosa. Za tjedna opažanja cijene PRIIP-a potrebne su barem četiri godine opaženih podataka. Za mjesečna opažanja cijene PRIIP-a potrebni su opaženi podaci koji obuhvaćaju razdoblje od barem pet godina.
11. Prinos tijekom svakog razdoblja definira se kao prirodni logaritam omjera cijene u trenutku zatvaranja tržišta na kraju tekućeg razdoblja i cijene u trenutku zatvaranja tržišta na kraju prethodnog razdoblja.
12. Mjera VaR u prostoru prinosa (*return space*) iskazuje se Cornish-Fisherovom ekspanzijom kako slijedi:

$$\text{VaR}_{\text{PROSTOR PRINOSA}} = \sigma \sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2 / N + 0,146 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N$$

pri čemu je N broj razdoblja trgovanja u preporučenom razdoblju držanja, a σ , μ_1 , μ_2 su volatilnost, asimetrija, odnosno eksces spljoštenosti (*excess kurtosis*) koji se mjere iz raspodjele prinosa. Volatilnost, asimetrija i eksces spljoštenosti izračunavaju se iz mjerenih momenata raspodjele prinosa u skladu sa sljedećim:

- moment nula, M_0 , broj je opažaja u razdoblju, kao prema točki 10. ovog Priloga
- prvi moment, M_1 , aritmetička je sredina svih opaženih prinosa u uzorku
- drugi M_2 , treći M_3 i četvrti M_4 momenti definirani su na standardan način:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0,$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0,$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0,$$

pri čemu je r_i prinos mjeren u i-tom razdoblju povijesnih podataka o prinosima.

- Volatilnost, σ , iskazuje se kao $\sqrt{M_2}$.
- Asimetrija, μ_1 , jednaka je M_3 / σ^3 .
- Eksces spljoštenosti, μ_2 , jednak je $M_4 / \sigma^4 - 3$.

13. VEV se iskazuje kao:

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * VaR_{PROSTOR PRINOSA}) - 1,96} \right\} / \sqrt{T}$$

pri čemu je T duljina preporučenog razdoblja držanja u godinama.

14. Za PRIIP-ove kojima se upravlja u skladu s politikama ili strategijama ulaganja kojima se nastoje ispuniti određeni ciljevi ostvarivanja nagrade sudjelovanjem u različitim razredima financijske imovine putem fleksibilnih ulaganja (npr. na tržištima vlasničkih instrumenata i na tržištima instrumenata s fiksnim prihodom), upotrebljava se VEV koji se određuje na sljedeći način:

(a) ako se politika ulaganja nije izmijenila u razdoblju iz točke 10. ovog Priloga, upotrebljava se najveći od sljedećih VEV-ova

i. VEV izračunan u skladu s točkama 9. do 13. ovog Priloga;

ii. VEV prinosa na proforma kombinaciju imovine koja je u skladu s referentnom raspodjelom imovine fonda u vrijeme izračuna;

iii. VEV koji je u skladu s ograničenjem rizika fonda ako ono postoji i ako je primjereno.

(b) ako se politika ulaganja izmijenila tijekom razdoblja iz točke 10. ovog Priloga, upotrebljava se najveći od VEV-ova iz točke (a) podtočaka ii. i iii.

15. PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a kako je određeno točkom 2. ovog Priloga, ovisno o VEV-u. U slučaju PRIIP-a za koji postoje samo mjesečni podaci o cijeni, razred MRM-a iz točke 2. ovog Priloga povećava se za jedan dodatni razred.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 3

16. VaR u prostoru cijene (*price space*) izračunava se iz raspodjele vrijednosti PRIIP-a na kraju preporučenog razdoblja držanja. Raspodjela se dobiva simuliranjem cijene ili cijena koje određuju vrijednost PRIIP-a na kraju preporučenog razdoblja držanja. VaR je vrijednost PRIIP-a na razini pouzdanosti od 97,5 % na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontirana na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora od sadašnjeg datuma do kraja preporučenog razdoblja držanja.

17. VEV se iskazuje kao:

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * \ln(VaR_{PROSTOR CIJENE})) - 1,96} \right\} / \sqrt{T}$$

pri čemu je T duljina preporučenog razdoblja držanja u godinama. Samo u slučajevima kada se proizvod opoziva ili otkazuje prije kraja preporučenog razdoblja držanja prema simulaciji u izračunu se upotrebljava razdoblje u godinama do opoziva ili otkazivanja.

18. PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a kako je određeno točkom 2. ovog Priloga, ovisno o VEV-u. U slučaju PRIIP-a za koji postoje samo mjesečni podaci o cijeni, razred MRM-a iz točke 2. ovog Priloga povećava se za jedan dodatni razred.

19. Najmanji broj simulacija je 10 000.

20. Simulacija se temelji na ponovnom uzorkovanju postupkom *bootstrap* očekivane raspodjele cijena ili razina cijena za temeljne ugovore u okviru PRIIP-a iz opažene raspodjele prinosa za te ugovore sa zamjenom.

21. Za potrebe simulacije iz točaka 16. do 20. ovog Priloga dvije su vrste tržišnih podataka koji se mogu opažati i koji mogu pridonijeti vrijednosti PRIIP-a: promptne cijene (ili razine cijene) i krivulje.

22. Za svaku simulaciju promptne cijene (ili razine), izdavalatelj PRIIP-a:

(a) izračunava prinos za svako opaženo razdoblje u proteklih pet godina ili godina iz točke 6. ovog Priloga tako da logaritam cijene na kraju svakog razdoblja dijeli cijenom na kraju prethodnog razdoblja;

- (b) slučajnim odabirom određuje opaženo razdoblje koje odgovara prinosu za sve temeljne ugovore za svako simulirano razdoblje u preporučenom razdoblju držanja (isto opaženo razdoblje može se upotrijebiti više puta u istoj simulaciji);
- (c) izračunava prinos svakog ugovora zbrajanjem prinosa iz odabranih razdoblja i ispravljanjem tog prinosa kako bi se osiguralo da je očekivani prinos koji se mjeri iz simulirane raspodjele prinosa očekivanje prinosa neutralnog na rizik za vrijeme preporučenog razdoblja držanja. Konačna vrijednost prinosa iskazuje se kao:

$$\text{Prinos} = E [\text{prinos}_{\text{neutralan na rizik}}] - E [\text{Povrat}_{\text{izmjereno}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma \sigma_{\text{ccy}} N$$

pri čemu:

- drugi termin ispravlja učinak aritmetičke sredine opaženih prinosa;
- treći termin ispravlja učinak varijance opaženih prinosa;
- posljednji termin ispravlja učinak kvanto izvedenice ako je izvršna valuta drugačija od valute imovine. Termini koji pridonose ispravku su sljedeći:
 - ρ je korelacija između cijene imovine i relevantnog deviznog tečaja mjerena tijekom preporučenog razdoblja držanja;
 - σ je izmjerena volatilnost imovine;
 - σ_{ccy} je izmjerena volatilnost deviznog tečaja.

- (d) izračunava cijenu svakog temeljnog ugovora primjenom eksponencijala prinosa.

23. Za krivulje se provodi analiza glavnih sastavnica (*principal component analysis*, PCA) kako bi se osiguralo da simulacija kretanja svake točke na krivulji tijekom dugog razdoblja daje dosljednu krivulju.

(a) PCA se provodi:

- i. prikupljanjem povijesnih podataka o točkama razdoblja držanja koje definiraju krivulju za svako razdoblje trgovanja tijekom proteklih pet godina ili godina iz točke 6. ovog Priloga;
- ii. osiguravanjem pozitivnih vrijednosti svake točke razdoblja držanja – ako točka razdoblja držanja ima negativnu vrijednost, sve točke razdoblja držanja pomiču se za najmanji cijeli broj ili postotak kako bi se osigurale pozitivne vrijednosti za sve točke razdoblja držanja;
- iii. izračunavanjem prinosa za svako razdoblje za svaku točku razdoblja držanja uzimanjem prirodnog logaritma omjera cijene/razine na kraju svakog opaženog razdoblja i cijene/razine na kraju prethodnog razdoblja;
- iv. ispravljanjem prinosa opaženih u svakoj točki razdoblja držanja tako da dobiveni skup prinosa u svakoj točki razdoblja držanja ima nultu aritmetičku sredinu;
- v. izračunavanjem matrice kovarijanci između različitih točaka razdoblja držanja zbrajanjem prinosa;
- vi. izračunavanjem svojstvenih vektora i svojstvenih vrijednosti matrice kovarijanci;
- vii. odabirom svojstvenih vektora koji odgovaraju trima najvećim svojstvenim vrijednostima;
- viii. formiranjem matrice s trima stupcima gdje je prvi stupac svojstveni vektor s najvećom svojstvenom vrijednošću; srednji stupac je svojstveni vektor s drugom najvećom svojstvenom vrijednošću, a posljednji je stupac svojstveni vektor s trećom najvećom svojstvenom vrijednošću;
- ix. projiciranjem prinosa na tri glavna svojstvena vektora, izračunata u prethodnom koraku, množenjem matrice prinosa $N \times M$, dobivene u točki iv., matricom svojstvenih vektora $M \times 3$, dobivenom u točki viii.;
- x. izračunavanjem matrice prinosa koja će se upotrijebiti u simulaciji množenjem rezultata iz točke ix. transpozicijom matrice svojstvenih vektora koja je dobivena u točki viii. To je skup vrijednosti koje će se upotrijebiti u simulaciji.

(b) Simulacija krivulje provodi se na sljedeći način:

- i. vremenski korak u simulaciji jest jedno vremensko razdoblje. Za svako razdoblje opažanja u preporučenom razdoblju držanja odaberite redak slučajnim odabirom iz izračunate matrice prinosa. Prinos za svaku točku razdoblja držanja, T , jest zbroj iznad odabranih redaka stupca koji odgovara točki razdoblja držanja, T .
- ii. simulirana stopa za svaku točku razdoblja držanja T jest tekuća stopa u točki razdoblja držanja T .
 - pomnožena eksponencijom simuliranog prinosa,
 - usklađena za sve pomake kako bi se osigurala pozitivne vrijednosti za sve točke razdoblja držanja T
 - usklađena tako da očekivana aritmetička sredina odgovara trenutačnim očekivanjima za stopu pri točki razdoblja držanja T na kraju preporučenog razdoblja držanja.

24. Za PRIIP-ove u kategoriji 3 koji imaju bezuvjetnu zaštitu kapitala izdavatelj PRIIP-a može pretpostaviti da je VaR na razini pouzdanosti od 97,5 % jednak razini bezuvjetne kapitalne zaštite na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontiran na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 4

25. Ako uspješnost PRIIP-a ovisi o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu ili su u određenoj mjeri pod kontrolom izdavatelja PRIIP-a ili to vrijedi za određenu sastavnicu PRIIP-a, izdavatelj PRIIP-a slijedi metodu iz ovog odjeljka kako bi uzeo u obzir taj čimbenik ili čimbenike.
26. Utvrđuju se različite sastavnice PRIIP-a koje pridonose uspješnosti PRIIP-a kako bi se s onim sastavnicama koje nisu u potpunosti ili djelomično ovisne o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu postupalo u skladu s odgovarajućim metodama iz ovog Priloga za PRIIP-ove kategorije 1, 2 ili 3. Za svaku od ovih sastavnica izračunava se VEV.
27. Sastavnica PRIIP-a koja u potpunosti ili djelomično ovisi o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu mora zadovoljavati stabilne i općepriznate standarde djelatnosti i regulatorne standarde za utvrđivanje relevantnih očekivanja u pogledu budućeg doprinosa tih čimbenika i neizvjesnosti koja može postojati s obzirom na taj doprinos. Ako sastavnica nije u potpunosti ovisna o čimbeniku koji se ne opaža na tržištu, tržišni čimbenici uzimaju se u obzir primjenom metodologije bootstrap, kako je navedeno za PRIIP-ove kategorije 3. VEV za sastavnicu PRIIP-a rezultat je kombinacije metodologije bootstrap i stabilnih i općepriznatih standarda djelatnosti i regulatornih standarda za utvrđivanje relevantnih očekivanja u pogledu budućeg doprinosa tih čimbenika koji se ne opažaju na tržištu.
28. VEV svake sastavnice PRIIP-a proporcionalno se ponderira kako bi se dobio ukupni VEV za PRIIP. Pri ponderiranju sastavnica uzimaju se u obzir obilježja proizvoda. Prema potrebi razmatraju se algoritmi proizvoda koji umanjuju tržišni rizik, kao i posebnosti komponente sudjelovanja u dobiti.
29. Za PRIIP-ove u kategoriji 4 koji imaju bezuvjetnu zaštitu kapitala izdavatelj PRIIP-a može pretpostaviti da je VaR na razini pouzdanosti od 97,5 % jednak razini bezuvjetne kapitalne zaštite na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontiran na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.

DIO 2.

Metodologija za procjenu kreditnog rizika

I. OPĆI ZAHTEJEVI

30. Za PRIIP ili njegova temeljna ulaganja ili izloženosti smatra se da uključuju kreditni rizik ako prinos PRIIP-a ili njegovih temeljnih ulaganja ili izloženosti ovisi o kreditnoj sposobnosti izdavatelja ili stranke koja je obvezna izvršiti, izravna ili neizravna, odgovarajuća plaćanja ulagatelju. PRIIP čiji MRM iznosi 7 nije obavezan procjenjivati kreditni rizik.
31. Ako se neki subjekt izravno obveže da će malom ulagatelju izvršiti plaćanje za PRIIP, kreditni rizik se procjenjuje za subjekt koji je izravni dužnik.

32. Ako za sve obveze plaćanja dužnika ili jednog ili više neizravnih dužnika bezuvjetno i neopozivo jamči drugi subjekt (jamac), može se upotrijebiti procjena kreditnog rizika jamca ako je ona povoljnija od procjene kreditnog rizika dotičnog dužnika/dotičnih dužnika.
33. Za PRIIP-ove koji su izloženi temeljnim ulaganjima ili tehnikama, uključujući PRIIP-ove koji i sami uključuju kreditni rizik ili pak imaju temeljna ulaganja koja uključuju kreditni rizik, kreditni rizik se procjenjuje s obzirom na kreditni rizik koji nastaje i za sam PRIIP i za temeljna ulaganja ili izloženosti (uključujući izloženosti prema drugim PRIIP-ovima), na temelju pregleda i uz prihvaćanje kaskadne procjene ako je to potrebno.
34. Ako kreditni rizik nastaje isključivo na razini temeljne imovine ili izloženosti (uključujući druge PRIIP-ove), kreditni rizik ne procjenjuje se na razini samog PRIIP-a, već na razini tih temeljnih ulaganja ili izloženosti na temelju pregleda. Ako je PRIIP subjekt za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (*Undertaking for Collective Investment in Transferable Securities*, UCITS) ili alternativni investicijski fond (*Alternative Investment Fund*, AIF), smatra se da sam UCITS ili AIF ne uključuje kreditni rizik, dok se temeljna imovina ili izloženosti UCITS-a ili AIF-a prema potrebi procjenjuju.
35. Ako je PRIIP izložen višestrukim temeljnim ulaganjima koja uključuju izloženost kreditnom riziku, kreditni rizik povezan sa svakim temeljnim ulaganjem koje čini izloženost od 10 % ili više ukupne imovine ili vrijednosti PRIIP-a procjenjuje se zasebno.
36. Za temeljna ulaganja ili izloženosti prema izvedenicama kojima se trguje na burzi ili poravnatim OTC izvedenicama pretpostavlja se, da za potrebe procjene kreditnog rizika, nemaju kreditni rizik. Smatra se da ne postoji kreditni rizik ako je izloženost u potpunosti i na odgovarajući način kolateralizirana ili ako nekolateralizirane izloženosti koje uključuju kreditni rizik čine manje od 10 % ukupne imovine ili vrijednosti PRIIP-a.

II. PROCJENA KREDITNOG RIZIKA

Kreditna procjena dužnika

37. Ako je to moguće, izdavatelj PRIIP-a unaprijed definira jednu ili više vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika (VIPKR) koje su certificirane ili registrirane pri Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ na čije će se kreditne procjene dosljedno upućivati za potrebe procjene kreditnog rizika. Ako je prema toj politici dostupno više kreditnih procjena, upotrebljava se srednja vrijednost rejtinga, uz priklanjanje nižoj od dvije srednje vrijednosti u slučaju parnog broja procjena.
38. Razina kreditnog rizika PRIIP-a i svakog relevantnog dužnika procjenjuje se, prema potrebi, na temelju:
- (a) kreditne procjene koju je VIPKR dodijelio PRIIP-u;
 - (b) kreditne procjene koju je VIPKR dodijelio relevantnom dužniku;
 - (c) zadane kreditne procjene iz točke 43. ovog Priloga ako ne postoji kreditna procjena prema točki (a) ili (b) ili prema objema točkama.

Dodjela kreditnih procjena na stupnjeve kreditne kvalitete

39. Dodjela kreditnih procjena VIPKR-a na objektivnu ljestvicu stupnjeva kreditne kvalitete temelji se na Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1800 ⁽³⁾.
40. U slučaju kreditnih rizika koji se procjenjuju na temelju pregleda, dodijeljeni stupanj kreditne kvalitete odgovara ponderiranim prosječnim stupnjevima kreditne kvalitete svakog relevantnog dužnika za kojeg treba provesti kreditnu procjenu, s obzirom na ukupnu imovinu koju oni predstavljaju.
41. U slučaju kreditnih rizika koji se procjenjuju na kaskadnoj osnovi, sve izloženosti kreditnom riziku procjenjuju se zasebno, po sloju, a stupanj kreditne kvalitete koji se dodjeljuje najviši je stupanj kreditne kvalitete, što znači da je između stupnja kreditne kvalitete 1 i stupnja kreditne kvalitete 3, viši stupanj 3.

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o agencijama za kreditni rejting (SL L 302, 17.11.2009., str. 1.).

⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1800 od 11. listopada 2016. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda u vezi s dodjelom procjena kreditnih rizika vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika do objektivnog razmjera stupnja kreditne kvalitete u skladu s Direktivom 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 275, 12.10.2016., str. 19.).

42. Stupanj kreditne kvalitete u skladu s točkom 38. ovog Priloga usklađuje se s dospijecom ili preporučenim razdobljem držanja PRIIP-a, u skladu sa sljedećom tablicom, osim ako je dodijeljena kreditna procjena koja odražava to dospijec ili preporučeno razdoblje držanja:

Stupanj kreditne kvalitete u skladu s točkom 38. ovog Priloga	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, do jedne godine	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, od jedne godine do dvanaest godina	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, dulje od dvanaest godina
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Ako dužnik nema vanjsku kreditnu procjenu, zadana kreditna procjena iz točke 38. ovog Priloga bit će:

- (a) stupanj kreditne kvalitete 3 ako je dužnik uređen kao kreditna institucija ili osiguravajuće društvo prema mjerodavnom pravu Unije ili pravnom okviru koji se smatraju jednakovrijednima prema pravu Unije te ako je rejting države članice u kojoj dužnik ima sjedište stupanj kreditne kvalitete 3;
- (b) stupanj kreditne kvalitete 5 za sve druge dužnike.

III. MJERA KREDITNOG RIZIKA

44. PRIIP-u se dodjeljuje mjera kreditnog rizika (*credit risk measure*, CRM) na ljestvici od 1 do 6, na temelju tablice za raspoređivanje iz točke 45. ovog Priloga i primjenom faktora za smanjenje kreditnog rizika iz točaka 46., 47., 48. i 49. ovog Priloga ili, prema potrebi, faktora za povećanje kreditnog rizika iz točaka 50. i 51. ovog Priloga.

45. Tablica za raspoređivanje stupnjeva kreditne kvalitete u CRM:

Usklađeni stupanj kreditne kvalitete	Mjera kreditnog rizika
0	1
1	1

Usklađeni stupanj kreditne kvalitete	Mjera kreditnog rizika
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. CRM može biti 1 ako su imovina PRIIP-a ili odgovarajući kolateral ili imovina kojom se osigurava PRIIP-ova obveza plaćanja:
- (a) u svakom trenutku do dospijeća jednaki PRIIP-ovim obvezama plaćanja prema svojim ulagateljima;
 - (b) drži ih treća strana na odvojenom računu prema uvjetima jednakovrijednim onima iz Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ ili Direktive 2014/91/EU ⁽⁵⁾ i
 - (c) ni u kojim okolnostima nisu dostupni nekim drugim vjerovnicima izdavatelja prema mjerodavnom pravu.
47. CRM može biti 2 ako su imovina PRIIP-a ili odgovarajući kolateral ili imovina kojom se osigurava PRIIP-ova obveza plaćanja:
- (a) u svakom trenutku do dospijeća jednaki PRIIP-ovim obvezama plaćanja prema svojim ulagateljima;
 - (b) utvrđeni su i vode se na računima ili u registrima, na temelju mjerodavnog prava, uključujući članke 275. i 276. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾; i
 - (c) takvi da tražbine malih ulagatelja imaju prednost u odnosu na tražbine ostalih vjerovnika izdavatelja PRIIP-a ili stranke koja se obvezala da će, izravno ili neizravno, izvršiti relevantna plaćanja ulagatelju.
48. Ako kreditni rizik treba procijeniti na temelju pregleda ili kaskadno, mogu se primijeniti i faktori smanjenja iz točke 46. i 47. ovog Priloga kada se procjenjuje kreditni rizik s obzirom na svakog temeljnog dužnika.
49. Ako PRIIP ne može zadovoljiti kriterije iz točke 47. ovog Priloga, CRM iz točke 45. ovog Priloga može se smanjiti za jedan razred ako tražbine malih ulagatelja imaju prednost u odnosu na tražbine običnih vjerovnika, kako je utvrđeno u članku 108. Direktive 2014/59/EU, izdavatelja PRIIP-a ili stranke koja se obvezala da će, izravno ili neizravno, izvršiti relevantna plaćanja ulagatelju, pod uvjetom da dužnik podliježe relevantnim bonitetnim zahtjevima u pogledu osiguravanja odgovarajuće usklađenosti imovine i obveza.
50. CRM na temelju točke 45. ovog Priloga povećava se za dva razreda ako je tražbina malog ulagatelja podređena tražbinama vjerovnika s višim redom prvenstva.
51. CRM na temelju točke 45. ovog Priloga povećava se za tri razreda ako je PRIIP dio regulatornog kapitala dužnika PRIIP-a, kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 118. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ ili u članku 93. Direktive 2009/138/EU.

⁽⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/91/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/65/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u pogledu poslova depozitara, politika nagrađivanja i sankcija (UCITS) (SL L 257, 28.8.2014., str. 186.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

DIO 3.

Agregiranje tržišnog i kreditnog rizika u zbirni pokazatelj rizika

52. Ukupni zbirni pokazatelj rizika (*summary risk indicator, SRI*) dodjeljuje se na temelju kombiniranja razreda CRM-a i MRM-a, u skladu sa sljedećom tablicom:

Razred CRM-a \ Razred MRM-a	MR1	MR2	MR3	MR4	MR5	MR6	MR7
CR1	1	2	3	4	5	6	7
CR2	1	2	3	4	5	6	7
CR3	3	3	3	4	5	6	7
CR4	5	5	5	5	5	6	7
CR5	5	5	5	5	5	6	7
CR6	6	6	6	6	6	6	7

Praćenje podataka koji su bitni za zbirni pokazatelj rizika

53. Izdavatelj PRIIP-a prati tržišne podatke koji su bitni za izračun razreda MRM-a i ako se razred MRM-a promijeni u neki drugi razred MRM-a, PRIIP dodjeljuje odgovarajući razred MRM-a razredu MRM-a koji je PRIIP uskladio za većinu referentnih točki tijekom prethodna četiri mjeseca.
54. Izdavatelj PRIIP-a prati i kriterije kreditnog rizika koji su bitni za izračun CRM-a te, ako se prema tim kriterijima CRM promijeni u neki drugi razred CRM-a, PRIIP ponovno raspoređuje CRM u odgovarajući razred CRM-a.
55. Preispitivanje razreda MRM-a uvijek se provodi nakon odluke izdavatelja PRIIP-a u pogledu investicijske politike i/ili strategije PRIIP-a. U takvim se okolnostima sve promjene MRM-a tumače kao novo određivanje razreda MRM-a za PRIIP te se, slijedom toga, provode u skladu s općim pravilima za određivanje razreda MRM-a za određenu kategoriju PRIIP-a.

DIO 4.

Likvidnosni rizik

56. Smatra se da PRIIP ima materijalno značajan likvidnosni rizik ako je ispunjen bilo koji od sljedećih kriterija:

- PRIIP je uvršten za trgovanje na sekundarnom tržištu ili mu je odobrena alternativna likvidnosna linija, a ni održavatelji tržišta ni izdavatelj PRIIP-a nisu se obvezali pružiti likvidnost, tako da likvidnost ovisi samo o raspoloživosti kupaca ili prodavatelja na sekundarnom tržištu ili o alternativnoj likvidnosnoj liniji, uzimajući u obzir činjenicu da redovito trgovanje proizvodom u određenom trenutku ne jamči redovito trgovanje istim proizvodom u bilo kojem drugom trenutku;
- prosječni profil likvidnosti temeljnih instrumenata znatno je niži u odnosu na redovitost plaćanja za PRIIP, kada i ako likvidnost koju pruža PRIIP ovisi o unovčavanju njegove temeljne imovine;
- izdavatelj PRIIP-a procjenjuje da bi se mali ulagatelj mogao suočiti sa znatnim poteškoćama u smislu vremena ili troškova dezinvestiranja za vrijeme vijeka trajanja proizvoda, ovisno o posebnim tržišnim uvjetima.

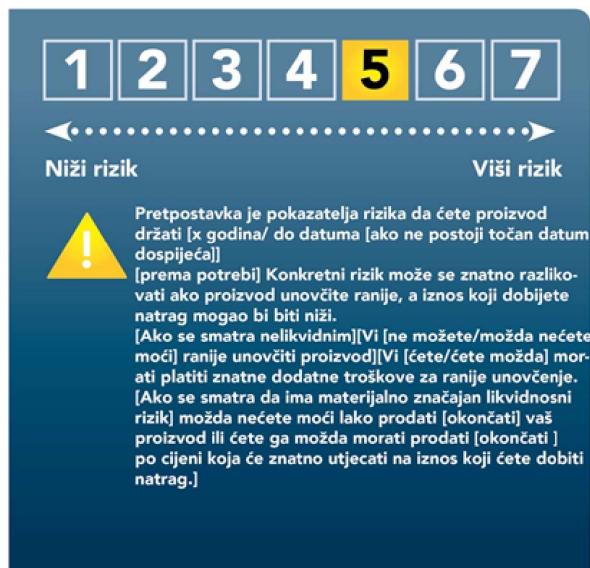
57. Smatra se da je PRIIP nelikvidan, bilo ugovorno ili ne, ako je ispunjen bilo koji od sljedećih kriterija:
- (a) PRIIP nije uvršten za trgovanje na sekundarnom tržištu i ni izdavatelj PRIIP-a ni treća strana ne nude alternativnu likvidnosnu liniju, ili alternativna likvidnosna linija podliježe znatnim ograničavajućim uvjetima, uključujući znatne kazne za prijevremeni izlazak ili diskrecijske troškove za otkup, ili ako ne postoje aranžmani za pružanje likvidnosti;
 - (b) PRIIP nudi mogućnost prijevremenog izlaska ili otkupa prije primjenjivog roka dospijeca, no to podliježe znatnim ograničavajućim uvjetima, uključujući znatne kazne za izlazak ili diskrecijske cijene otkupa, ili prethodnom odobrenju i diskrecijskoj odluci izdavatelja PRIIP-a;
 - (c) PRIIP ne nudi mogućnost prijevremenog izlaska ili otkupa prije primjenjivog roka dospijeca.
58. PRIIP se smatra likvidnim u svim drugim slučajevima.
-

PRILOG III.

PRIKAZ SRI-ja

Oblik prikaza

1. Izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju niže navedeni oblik za prikaz SRI-ja u dokumentu s ključnim informacijama. Odgovarajući broj istaknut je kako je prikazano, ovisno o SRI-ju za PRIIP.



Smjernice za popunjavanje s obzirom na SRI

2. U tekstu objašnjenja nakon SRI-ja ukratko se pojašnjava svrha SRI-ja i temeljni rizici.
3. Odmah ispod SRI-ja naznačuje se vremenski okvir preporučenog razdoblja držanja. Nadalje, daje se i upozorenje odmah ispod SRI-ja u sljedećim slučajevima:
- (a) ako se smatra da će rizik PRIIP-a biti znatno veći u slučaju drugačijeg razdoblja držanja;
 - (b) ako se smatra da PRIIP ima materijalno značajan likvidnosni rizik ili da je nelikvidan, bez obzira na to jesu li utvrđeni ugovorom ili nisu.
4. Tekst objašnjenja koji se primjenjuje na svaki PRIIP obuhvaća:
- (a) upozorenje tiskano podebljanim slovima ako:
 - i. se smatra da PRIIP ima valutni rizik kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točki (c) ove Uredbe (element C);
 - ii. PRIIP ima moguću obvezu nadopunjavanja početnog ulaganja (element D);
 - (b) objašnjenje, prema potrebi, rizika koji su materijalno značajni za PRIIP, a koji se nisu mogli na odgovarajući način obuhvatiti SRI-jem (element E);
 - (c) pojašnjenje:
 - i. da PRIIP ima (djelomičnu) kapitalnu zaštitu od tržišnog rizika, prema potrebi, uključujući točnu naznaku postotka uloženog kapitala koji je zaštićen (element F);
 - ii. posebnih uvjeta ograničenja ako je (djelomična) kapitalna zaštita od tržišnog rizika ograničena (element G);
 - iii. da PRIIP nema kapitalnu zaštitu od tržišnog rizika, prema potrebi (element H);
 - iv. da PRIIP nema kapitalno jamstvo za kreditni rizik, prema potrebi (element I);
 - v. posebnih uvjeta ograničenja ako je zaštita od kreditnog rizika ograničena (element J).

5. Za PRIIP koji nudi različite mogućnosti za ulaganje, izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju oblik iz točke 1. ovog Priloga za prikazivanje SRI-ja, uz naznaku svih ponuđenih kategorija rizika od kategorije najnižeg rizika do kategorije najvišeg rizika.
6. Za izvedenice koje su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu, u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014, uključuju se elementi A, B i, prema potrebi, H.

Tekstovi objašnjenja

7. Za potrebe prikaza SRI-ja, uključujući točku 4. ovog Priloga, upotrebljavaju se, prema potrebi, sljedeći tekstovi objašnjenja:

[Element A] Zbirni pokazatelj rizika služi kao smjernica za razinu rizika ovog proizvoda u usporedbi s drugim proizvodima. Pokazuje koliko je vjerojatno da ćete na proizvodu izgubiti novac zbog kretanja na tržištima ili zbog toga što vam mi ne možemo platiti.

[Element B] Razvrstali smo ovaj proizvod kao [1/2/3/4/5/6/7] od mogućih 7, što označuje [1=„najnižu”/2=„nisku”/3=„srednje nisku”/4=„srednju”/5=„srednje visoku”/6=„drugu najvišu”/7=„najvišu”] kategoriju rizika.

[Osim toga, dodajte kratko objašnjenje klasifikacije proizvoda od najviše 300 znakova, pisano jednostavnim jezikom]

[Primjer objašnjenja: Ovime se ocjenjuje da će mogući gubici od buduće aktivnosti biti na [1=„vrlo niskoj”/2=„niskoj”/3=„srednje niskoj”/4=„srednjoj”/5=„srednje visokoj”/6=„visokoj”/7=„vrlo visokoj”] razini, a loši tržišni uvjeti [1, 2=„vrlo vjerojatno neće”/3=„vjerojatno neće”/4=„mogli bi”/5=„vjerojatno će”/6=„vrlo vjerojatno će”] utjecati na [našu] sposobnost [X-a] da vam platimo [plati]].

[Prema potrebi:] Element C, podebljana slova] Budite svjesni valutnog rizika. Primit ćete uplate u različitim valutama, tako da konačni prinos koji ćete ostvariti ovisi o tečaju između dviju valuta. U gore prikazanom pokazatelju ne uzima se u obzir taj rizik.

[Prema potrebi:] Element D] U određenim okolnostima može se od vas tražiti da izvršite dodatne uplate kako biste pokrili gubitke. (podebljana slova) Ukupni gubitak koji za vas može nastati može znatno premašivati uloženi iznos.

[Prema potrebi:] [Element E] [Ostale rizike koji su materijalno značajni za PRIIP, a koji nisu uključeni u zbirni pokazatelj rizika, treba objasniti s najviše 200 znakova]

[Prema potrebi:] [Element F] [Imate pravo na povrat od barem [umetnite %] vašeg kapitala. Svaki iznos koji premašuje taj iznos, kao i svaki dodatni prinos, ovisi o budućim kretanjima na tržištu te je neizvjestan.]

[Prema potrebi:] [Element G] [Međutim, ova zaštita od budućih tržišnih kretanja ne primjenjuje se ako [...]

— [Ako se primjenjuju uvjeti za prijevremeni izlazak] unovčite proizvod prije [... godina/mjeseci/dana]

— [Ako se moraju izvršavati kontinuirane uplate] ne izvršite uplate na vrijeme.

— [Ako se primjenjuju druga ograničenja: objasnite ih s najviše [...] znakova jednostavnim jezikom.]

[Prema potrebi:] [Element H] [Ovaj proizvod ne uključuje nikakvu zaštitu od budućih tržišnih kretanja, tako da biste mogli izgubiti određeni dio ili cjelokupno vaše ulaganje.]

[Prema potrebi:] [Element I] [Ako (mi) (ne) budemo mogli platiti ono što vam dugujemo, mogli biste izgubiti vaše cjelokupno ulaganje.]

[Prema potrebi:] [Element J] [Međutim, možete ostvariti pogodnosti od programa za zaštitu potrošača (vidjeti odjeljak „što se događa ako vam nismo u mogućnosti platiti”). U gore navedenom pokazatelju ne uzima se u obzir ta zaštita.] U gore navedenom pokazatelju ne uzima se u obzir ta zaštita.]

PRILOG IV.

SCENARIJI USPJEŠNOSTI

Broj scenarija

1. Četiri scenarija prema ovoj Uredbi u kojima se prikazuje nekoliko mogućih prinosa jesu sljedeći:
 - (a) povoljni scenarij.
 - (b) umjereni scenarij;
 - (c) nepovoljni scenarij;
 - (d) scenarij u uvjetima stresa.
2. U scenariju u uvjetima stresa navode se znatni nepovoljni učinci proizvoda, ako ti učinci nisu obuhvaćeni nepovoljnim scenarijem iz točke 1. podtočke (c) ovog Priloga. U scenariju u uvjetima stresa prikazuju se međurazdoblja i to za scenarije uspješnosti iz točke 1. podtočaka (a) do (c) ovog Priloga.
3. Dodatni scenarij za investicijske osigurateljne proizvode temelji se na umjerenom scenariju iz točke 1. podtočke (b), ako je uspješnost relevantna s obzirom na prinos od ulaganja.

Izračun vrijednosti iz scenarija za preporučeno razdoblje držanja

4. Vrijednosti iz scenarija u različitim scenarijima uspješnosti izračunavaju se na sličan način kao i mjera tržišnog rizika. Vrijednosti iz scenarija izračunavaju se za preporučeno razdoblje držanja.
5. Nepovoljni scenarij jest vrijednost PRIIP-a u 10. percentilu.
6. Umjereni scenarij jest vrijednost PRIIP-a u 50. percentilu.
7. Povoljni scenarij jest vrijednost PRIIP-a u 90. percentilu.
8. Scenarij u uvjetima stresa vrijednost je PRIIP-a koja se dobiva metodologijom utvrđenom u točkama 10. i 11. ovog Priloga za PRIIP-ove kategorije 2 te u točkama 12. i 13. ovog Priloga za PRIIP-ove kategorije 3 ovog Priloga.
9. Za PRIIP-ove kategorije 2 očekivane vrijednosti na kraju preporučenog razdoblja držanja su:

- (a) Nepovoljni scenarij:

$$\text{Exp} [M1 \cdot N + \sigma \sqrt{N} \cdot (-1,28 + 0,107 \cdot \mu_1 / \sqrt{N} + 0,0724 \cdot \mu_2 / N - 0,0611 \cdot \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N]$$

- (b) Umjereni scenarij:

$$\text{Exp} [M1 \cdot N - \sigma \mu_1 / 6 - 0,5 \sigma^2 N]$$

- (c) Povoljni scenarij:

$$\text{Exp} [M1 \cdot N + \sigma \sqrt{N} \cdot (1,28 + 0,107 \cdot \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0724 \cdot \mu_2 / N + 0,0611 \cdot \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N]$$

pri čemu je N broj razdoblja trgovanja u preporučenom razdoblju držanja i gdje su ostali pojmovi definirani u točki 12. Priloga II.

10. Za PRIIP-ove kategorije 2 izračun scenarija uspješnosti provodi se na sljedeći način:

- (a) Utvrđi se podinterval duljine w koji odgovara sljedećim intervalima:

	1 godina	> 1 godine
Dnevne cijene	21	63
Tjedne cijene	8	16
Mjesečne cijene	6	12

- (b) Za svaki podinterval duljine w utvrde se povijesni log-normalni prinosi r_t , pri čemu je $t = t_0, t_1, t_2, \dots, t_N$.
- (c) Izmjeri se volatilnost na temelju formule u nastavku počevši od $t_i = t_0$, koja se mijenja sve do $t_i = t_N - w$

$${}^w\sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_i+w} (r_{t_i} - {}^{t_i+w}M_1)^2}{M_w}}$$

pri čemu je M_w broj opažaja u podintervalu, a ${}^{t_i+w}M_1$ je aritmetička sredina svih povijesnih log-normalnih prinosa u odgovarajućem podintervalu.

- (d) Utvrdi se vrijednost koja odgovara 99. percentilu za 1 godinu i 90. percentilu za ostala razdoblja držanja. Ta je vrijednost volatilnost u uvjetima stresa ${}^w\sigma_S$.

11. Za PRIIP-ove kategorije 2 očekivane vrijednosti na kraju preporučenog razdoblja držanja su:

$$\text{Scenarij}_{\text{Stress}} = e \left[{}^w\sigma_S^* \sqrt{N} \left(z_a + \left[\frac{(z_a^2 - 1)}{6} \right] * \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_a^3 - 3z_a)}{24} \right] * \frac{\mu_2}{N} - \left[\frac{(2z_a^3 - 5z_a)}{36} \right] * \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0,5 {}^w\sigma_S^2 N \right]$$

pri čemu je z_a pravilno odabrana vrijednost PRIIP-a za ekstremni percentil koja odgovara vrijednosti od 1 % za 1 godinu i 5 % za ostala razdoblja držanja.

12. Za PRIIP-ove kategorije 3 provode se sljedeća usklađenja izračuna povoljnog, umjerenog i nepovoljnog scenarija uspješnosti:

- (a) očekivani prinos za svaku imovinu prinos je koji se opaža tijekom razdoblja utvrđenog u točki 6. Priloga II;
- (b) očekivana uspješnost izračunava se na kraju preporučenog razdoblja držanja te bez diskontiranja očekivane uspješnosti primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.

13. Za PRIIP-ove kategorije 3 provode se sljedeća usklađenja izračuna scenarija uspješnosti:

- (a) Utvrdi se volatilnost u uvjetima stresa primjenom metodologije utvrđene utočki 10. ovog Priloga;
- (b) Prilagode se povijesni prinosi primjenom formule u nastavku;

$$r_t^{\text{adj}} = r_t^* \frac{{}^w\sigma_S}{\sigma_S}$$

- (c) Provede se ponovno uzorkovanje postupkom *bootstrap* na r_t^{adj} , kako je opisano u točki 22. Priloga II;
- (d) Izračuna se prinos svakog ugovora zbrajanjem prinosa iz odabranih razdoblja i ispravljanjem tih prinosa kako bi se osiguralo da je očekivani prinos koji se mjeri iz simulirane raspodjele prinosa jednak sljedećem:

$$E^*[r_{\text{bootstrapped}}] = -0,5 {}^w\sigma_S^2 N$$

pri čemu je $E^*[r_{\text{bootstrapped}}]$ nova simulirana aritmetička sredina.

14. Za PRIIP-ove kategorije 3 scenarij u uvjetima stresa jednak je vrijednosti PRIIP-a na ekstremnom percentilu, kako je utvrđeno u točki 11. ovog Priloga, simulirane raspodjele, kako je utvrđeno u točki 13. ovog Priloga.

15. Za PRIIP-ove kategorije 4 upotrebljava se metoda iz točke 27. Priloga II. u pogledu onih čimbenika koji se ne opažaju na tržištu, prema potrebi zajedno s metodom za PRIIP-ove kategorije 3. Relevantne metode za PRIIP-ove kategorije 2 utvrđene u točkama 9. do 11. ovog Priloga i relevantne metode za PRIIP-ove kategorije 3 utvrđene u točkama 12. do 14. ovog Priloga upotrebljavaju se za relevantne sastavnice PRIIP-a ako PRIIP ima različite sastavnice. Scenariji uspješnosti ponderirani su prosjek relevantnih sastavnica. Obilježja proizvoda i kapitalna jamstva uzimaju se u obzir u izračunima uspješnosti.

16. Za PRIIP-ove kategorije 1, kako je definirano u točki 4. podtočki (a) Priloga II., i za PRIIP-ove kategorije 1, kako je definirano u točki 4. podtočki (b) Priloga II., koji nisu budućnosnice, opcije prodaje i opcije kupnje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu, u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014, scenariji uspješnosti izračunavaju se u skladu s točkama 12. do 14. ovog Priloga.

17. Za PRIIP-ove kategorije 1 koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu, u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014, scenariji uspješnosti prikazuju se obliku grafikona strukture isplate. Grafikon se uključuje kako bi se pokazala uspješnost za sve scenarije za različite razine temeljene vrijednosti. Vodoravna os grafikona prikazuje različite moguće cijene temeljne vrijednosti, a okomita os prikazuje dobit ili gubitak pri različitim cijenama temeljne vrijednosti. Za svaku cijenu temeljne vrijednosti grafikon prikazuje dobivenu dobit ili gubitak te pri kojoj će cijeni temeljne vrijednosti dobit ili gubitak iznositi nula.
18. Za PRIIP-ove kategorije 1, kako je definirano u točki 4. podtočki (c) Priloga II., daje se razumna i konzervativna najbolja procjena očekivanih vrijednosti za scenarije uspješnosti kako je utvrđeno u točki 1. podtočkama (a) do (c) ovog Priloga na kraju preporučenog razdoblja držanja.

Odabrani i prikazani scenariji moraju biti dosljedni te moraju nadopunjavati druge informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama, uključujući ukupni profil rizičnosti za PRIIP. Izdavatelj PRIIP-a mora osigurati dosljednost scenarija sa zaključcima o internom upravljanju proizvodom, između ostalog uključujući sva ispitivanja otpornosti na stres koja je proveo izdavatelj PRIIP-a za PRIIP, kao i podatke i analizu za potrebe pripreme drugih informacija sadržanih u dokumentu s ključnim informacijama.

Scenariji se odabiru tako da daju uravnoteženi prikaz mogućih ishoda proizvoda u povoljnim i nepovoljnim uvjetima, no prikazuju se samo oni scenariji koji se razumno mogu očekivati. Scenariji se ne odabiru tako da daju neopravdanu prednost povoljnim ishodima na štetu nepovoljnih.

Izračun očekivanih vrijednosti za međurazdoblja držanja

19. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja između jedne i tri godine, uspješnost se prikazuje u dva različita razdoblja držanja: na kraju prve godine i na kraju preporučenog razdoblja držanja.
20. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od tri godine ili dulje, uspješnost se prikazuje u tri različita razdoblja držanja: na kraju prve godine, na polovini preporučenog razdoblja držanja zaokruženo na kraj najbliže godine te na kraju preporučenog razdoblja držanja.
21. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od godine dana ili kraće, ne prikazuju se scenariji uspješnosti za međurazdoblja držanja.
22. Za PRIIP-ove kategorije 2, vrijednosti koje se iskazuju za međurazdoblja izračunavaju se primjenom formula iz točaka 9. do 11. ovog Priloga, pri čemu se N definira kao broj razdoblja trgovanja od početnog datuma do kraja međurazdoblja.
23. Za PRIIP-ove kategorije 1 i PRIIP-ove kategorije 4, izdavatelj PRIIP-a procjenjuje vrijednosti koje se iskazuju za međurazdoblja na način koji je u skladu s procjenom na kraju preporučenog razdoblja držanja. U tu svrhu metoda koja se upotrebljava za procjenu vrijednosti PRIIP-a na početku svakog međurazdoblja mora dati istu vrijednost za cijelo preporučeno razdoblje držanja, kako je određeno u točkama 16. i 15. ovog Priloga.
24. Kako bi izradio povoljni, umjereni i nepovoljni scenarij te scenarij u uvjetima stresa u međurazdoblju prije kraja preporučenog razdoblja držanja, izdavatelj za PRIIP-ove kategorije 3 odabire tri temeljne simulacije iz točaka 16. do 24. Priloga II., koje se upotrebljavaju za izračun MRM-a te jednu temeljnu simulaciju iz točke 13. ovog Priloga, samo na osnovi temeljnih razina i tako da je vjerojatno da je simulirana vrijednost PRIIP-ova za to međurazdoblje u skladu s relevantnim scenarijem.
- (a) Kako bi se izradio povoljni, umjereni i nepovoljni scenarij te scenarij u uvjetima stresa u međurazdoblju za PRIIP-ove kategorije 3 s jednom temeljnom razinom za čiju je vrijednost poznato da je to rastuća funkcija svoje temeljne razine, izdavatelj odabire tri temeljne simulacije, kako je navedeno u točkama 16. do 24. Priloga II., koje se upotrebljavaju za izračun MRI-ja te jednu temeljnu simulaciju, kako je navedeno u točki 13. ovog Priloga, što daje razinu 90.-tog percentila za povoljni scenarij, razinu 50.-tog percentila za umjereni scenarij, razinu 10.-tog percentila za nepovoljni scenarij te razinu percentila koja odgovara vrijednosti od 1 % za 1 godinu i 5 % za ostala razdoblja držanja za scenarij u uvjetima stresa.

- (b) Kako bi se izradio povoljni, umjereni i nepovoljni scenarij te scenarij u uvjetima stresa u međurazdoblju za PRIIP kategorije 3 s jednom temeljnom razinom za čiju je vrijednost poznato da je to padajuća funkcija svoje temeljne razine, izdavatelj odabire tri temeljne simulacije, kako je navedeno u točkama 16. do 24. Priloga II., koje se upotrebljavaju za izračun MRI-ja te jednu temeljnu simulaciju, kako je navedeno u točki 13. ovog Priloga, što daje razinu 90.-tog percentila za nepovoljni scenarij, razinu 50.-tog percentila za umjereni scenarij, razinu 10.-tog percentila za povoljni scenarij te razinu percentila koja odgovara vrijednosti od 1 % za 1 godinu i 5 % za ostala razdoblja držanja za scenarij u uvjetima stresa.
- (c) Kako bi se izradili povoljni, umjereni i nepovoljni scenariji te scenarij u uvjetima stresa u međurazdoblju za PRIIP-ove kategorije 3, osim onih koji su navedeni u točkama (a) i (b), izdavatelj odabire temeljne vrijednosti koje odgovaraju razinama 90.-tog, 50.-tog i 10.-tog percentila te razinu percentila koja odgovara vrijednosti od 1 % za 1 godinu i 5 % za ostala razdoblja držanja PRIIP-a i te vrijednosti upotrebljava kao početne vrijednosti za simulaciju kojom se određuje vrijednost PRIIP-a.
25. Za PRIIP-ove kategorije 1 koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu, u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014, ne uključuju se scenariji uspješnosti za međurazdoblja držanja.
26. Za povoljni, umjereni i nepovoljni scenarij u međurazdobljima procjena raspodjele koja se upotrebljava za očitavanje vrijednosti PRIIP-a pri različitim percentilima odgovara opaženom prinosu i volatilnosti koja je opažena tijekom proteklih pet godina za sve tržišne instrumente koji određuju vrijednost PRIIP-a. Za scenarij u uvjetima stresa u međurazdobljima procjena raspodjele koja se upotrebljava za očitavanje vrijednosti PRIIP-a pri različitim percentilima odgovara simuliranoj raspodjeli svih tržišnih instrumenata koji određuju vrijednost PRIIP-a kako je utvrđeno u točkama 11. i 13.
27. Nepovoljni scenarij procjena je vrijednosti PRIIP-a na početku međurazdoblja koja odgovara 10. percentilu.
28. Umjereni scenarij procjena je vrijednosti PRIIP-a na početku međurazdoblja koja odgovara 50. percentilu.
29. Povoljni scenarij procjena je vrijednosti PRIIP-a na početku međurazdoblja koja odgovara 90. percentilu.
30. Scenarij u uvjetima stresa procjena je vrijednosti PRIIP-a na početku međurazdoblja u skladu s razinom percentila koja odgovara vrijednosti od 1 % za 1 godinu i 5 % za ostala razdoblja držanja simulirane raspodjele kako je utvrđeno u točki 13.

Opći zahtjevi

31. Uspješnost PRIIP-a izračunava se umanjeno za sve primjenjive troškove u skladu s Prilogom VI. za scenarij i razdoblje držanja koji se prikazuju.
32. Uspješnost se prikazuje u novčanim jedinicama. Iznosi koji se upotrebljavaju odgovaraju iznosima iz točke 90. Priloga VI.
33. Uspješnost se prikazuje i u postotnom iznosu, kao prosječni godišnji prinos od ulaganja. Ta se brojka izračunava tako da se neto uspješnost uzima kao brojnik, a iznos početnog ulaganja ili plaćena cijena kao nazivnik.

Za one PRIIP-ove kod kojih nema početnog ulaganja ili plaćene cijene, kao što su to ugovori o budućnosnicama ili razmjeni, postotak se izračunava tako što se uzima nominalna vrijednost ugovora i dodaje se bilješka u kojoj se objašnjava takav izračun.

34. Za investicijski osigurateljni proizvod primjenjuje se sljedeće, osim metoda koje su prethodno opisane, uključujući točku 15., pri izračunu scenarija uspješnosti s obzirom na ulaganje:

- (a) uzima se u obzir sudjelovanje u budućoj dobiti;
- (b) pretpostavka o sudjelovanju u budućoj dobiti odgovara pretpostavci o godišnjim stopama prinosa temeljne imovine;

- (c) pretpostavke o tome kako se buduća dobit dijeli između izdavatelja PRIIP-a i malog ulagatelja te druge pretpostavke o budućoj raspodjeli dobiti realne su i u skladu s trenutačnom poslovnom praksom i poslovnom strategijom izdavatelja PRIIP-a. Ako postoji dovoljno dokaza da će poduzeće promijeniti svoju praksu ili strategiju, pretpostavke o raspodjeli buduće dobiti u skladu su s izmijenjenom praksom ili strategijom. Za životne osiguravatelje iz područja primjene Direktive 2009/138/EZ te pretpostavke moraju odgovarati pretpostavkama o budućim aktivnostima uprave u pogledu vrednovanja tehničkih pričuva u bilanci iz direktive Solventnost II;
 - (d) ako se jedna komponenta uspješnosti odnosi na sudjelovanje u dobiti koje se isplaćuje na diskrecijskoj osnovi, ta se komponenta uzima u obzir samo u povoljnim scenarijima uspješnosti;
 - (e) scenariji uspješnosti izračunavaju se na temelju iznosa ulaganja navedenih u točki 32. ovog Priloga.
-

PRILOG V.

METODOLOGIJA ZA PRIKAZ SCENARIJA USPJEŠNOSTI

DIO 1.

Opće odrednice prikaza

1. Scenariji uspješnosti prikazuju se korektno, točno, jasno i tako da ne dovode u zabludu te na način koji će prosječan mali ulagatelj vjerojatno razumjeti.
2. Ako se scenariji uspješnosti mogu prikazati samo po dospjeću ili na kraju preporučenog razdoblja držanja, kao za PRIIP-ove iz točke 21. Priloga IV., to se jasno objašnjava u opisnom objašnjenju iz elementa E u dijelu 2. ovog Priloga.
3. U svim slučajevima uključuju se opisna objašnjenja iz elemenata A, B, C, D i F u dijelu 2. ovog Priloga, osim u slučaju PRIIP-ova kategorije 1 iz točke 17. Priloga IV. gdje se upotrebljavaju tekstovi objašnjenja iz elemenata G do K.

DIO 2.

Prikaz scenarija uspješnosti

Za sve PRIIP-ove kategorije 1 koji su navedeni u točki 17. Priloga IV., izdavatelji PRIIP-ova prikazuju scenarije uspješnosti u niže navedenom obliku, ovisno o tome radi li se o PRIIP-u s jednokratnim ulaganjem ili premijom ili se radi o PRIIP-u s redovitim uplatama ili premijama. Međurazdoblja se mogu razlikovati ovisno o duljini preporučenog razdoblja držanja. Za investicijske osigurateljne proizvode uključuju se dodatni redci s obzirom na scenarij za koristi od osiguranja, uključujući premiju za ukupni biometrijski rizik za investicijski osigurateljni proizvod s redovitim premijama. Prinos za taj scenarij iskazuje se samo u apsolutnim vrijednostima.

Predložak A: Uplačeno je jednokratno ulaganje i/ili jednokratna premija.

Uplačeno jednokratno ulaganje

Ulaganje ☐				
Scenariji		1 godina	[3] godine	[5] godine (Preporučeno razdoblje držanja)
Scenarij u uvjetima stresa	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Nepovoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Umjereni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Povoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐

Uplaćena jednokratna premija

Ulaganje ☐ Premija osiguranja ☐		1 godina	[3] godine	[5] godine (Preporučeno razdoblje držanja)
Scenariji [preživljavanja]				
Scenarij u uvjetima stresa	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Nepovoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Umjereni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Povoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Scenarij [u slučaju smrti]				
[osigurani događaj]	Iznos koji bi korisnici vašeg osiguranja mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐

Predložak B: Uplaćena su redovita ulaganja i/ili premije.

Uplaćena redovita ulaganja

Ulaganje ☐		1 godina	[3] godine	[5] godine (Preporučeno razdoblje držanja)
Scenariji				
Scenarij u uvjetima stresa	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Nepovoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Umjereni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Povoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Akumulirani uloženi iznos		☐	☐	☐

Uplaćene redovite premije

Ulaganje ☐ Premija osiguranja ☐		1 godina	[3] godine	[5] godine (Preporučeno razdoblje držanja)
Scenariji [preživljavanja]				
Scenarij u uvjetima stresa	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Nepovoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Umjereni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Povoljni scenarij	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
	Prosječni prinos svake godine	☐	☐	☐
Akumulirani uloženi iznos		☐	☐	☐
Scenarij [u slučaju smrti]				
[osigurani događaji]	Iznos koji bi korisnici vašeg osiguranja mogli dobiti nakon odbitka troškova	☐	☐	☐
Akumulirana premija osiguranja		☐	☐	☐

Scenariji uspješnosti

[Element A] U [ovoj tablici/ovom grafikon] prikazuje se novac koji biste mogli dobiti natrag u sljedećih [preporučeno razdoblje držanja] godina, prema različitim scenarijima, pod pretpostavkom da ulažete [...] EUR [godišnje].

[Element B] U tim se scenarijima prikazuje koliko bi vaše ulaganje moglo biti uspješno. Možete ih usporediti sa scenarijima za druge proizvode.

[Element C] Prikazani scenariji procjena su buduće uspješnosti na temelju prošlog iskustva o promjeni vrijednosti predmetnog ulaganja te nisu točan pokazatelj. Ono što ćete dobiti razlikovat će se ovisno o kretanjima na tržištu i o tome koliko dugo držite ulaganje/proizvod.

[Element D] Scenarij u uvjetima stresa pokazuje povrat koji biste mogli dobiti u ekstremnim tržišnim uvjetima te ne uzima u obzir situacije u kojima vam ne možemo platiti.

[Prema potrebi][Element E] Ovaj proizvod ne može se [lako] unovčiti. To znači da je teško procijeniti koliki ćete imati povrat ako proizvod unovčite prije [preporučenog razdoblja držanja/dospijeća]. Nećete moći prijevremeno unovčiti proizvod ili ćete morati platiti visoke troškove ili ćete pretrpjeti veliki gubitak ako to učinite.

[Element F] Prikazane brojke uključuju sve troškove samog proizvoda, [prema potrebi]:[ali možda ne uključuju sve troškove koje plaćate svom savjetniku ili distributeru][i uključuju troškove vašeg savjetnika ili distributera]. Brojčani podaci ne uzimaju u obzir vašu osobnu poreznu situaciju koja može utjecati na to koliko ćete novca dobiti natrag.

[Element G] Ovaj grafikon prikazuje koliko bi vaše ulaganje moglo biti uspješno. Možete ih usporediti s grafikonima za druge izvedenice.

[Element H] Prikazani grafikon daje široki raspon mogućih ishoda te nije točan pokazatelj onoga što biste mogli dobiti natrag. Ono što ćete dobiti ovisit će o kretanju temeljnog instrumenta. Za svaku vrijednost temeljnog instrumenta u grafikonu se prikazuje kolika će biti dobit ili gubitak proizvoda. Na vodoravnoj osi prikazane su različite moguće cijene temeljne vrijednosti na datum isteka razdoblja, a na okomitoj osi prikazani su dobit ili gubitak.

[Element I] Ako kupite ovaj proizvod znači da mislite da će cijena temeljnog instrumenta [porasti/pasti].

[Element J] Vaš najveći gubitak bit će gubitak cjelokupnog vašeg ulaganja (uplaćena premija).

[Element K] Prikazane brojke uključuju sve troškove samog proizvoda, ali možda ne uključuju sve troškove koje plaćate svom savjetniku ili distributeru. Brojčani podaci ne uzimaju u obzir vašu osobnu poreznu situaciju koja može utjecati na to koliko ćete novca dobiti natrag.

PRILOG VI.

METODOLOGIJA ZA IZRAČUN TROŠKOVA

DIO 1.

Popis troškova

I. POPIS TROŠKOVA INVESTICIJSKIH FONDOVA (AIF-ova I UCITS-a)

Troškovi koji se objavljuju*Jednokratni troškovi*

1. Jednokratni trošak je ulazni ili izlazni trošak koji ili:
 - (a) izravno plaća mali ulagatelj ili
 - (b) odbija se od uplate koju je primio ili treba primiti mali ulagatelj.
2. Jednokratni troškovi su troškovi koje snosi mali ulagatelj i koji se ne odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-a.
3. Jednokratni troškovi uključuju, no nisu ograničeni na sljedeće vrste unaprijed plaćenih početnih troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje u dokumentu s ključnim informacijama:
 - (a) distribucijske naknade, ako je iznos poznat društvu za upravljanje. Ako stvarni iznos nije poznat društvu za upravljanje, iskazuju se najveći mogući poznati distribucijski troškovi za određeni PRIIP;
 - (b) troškove osnivanja (dio koji se plaća unaprijed);
 - (c) troškove stavljanja proizvoda na tržište (dio koji se plaća unaprijed);
 - (d) naknadu za upis, uključujući poreze.

Ponavljajući troškovi

4. Ponavljajući troškovi su plaćanja koja se odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-s te predstavljaju sljedeće:
 - (a) rashode koji nužno nastaju u njihovu poslovanju;
 - (b) sva plaćanja, uključujući primitke od rada, strankama koje su povezane s AIF-om ili UCITS-om ili koje im pružaju usluge;
 - (c) transakcijske troškove.
5. Ponavljajući troškovi uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-a i koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje u dokumentu s ključnim informacijama:
 - (a) sva plaćanja sljedećim osobama, uključujući bilo koje od sljedećih osoba kojima su delegirali bilo koju funkciju:
 - i. društvo za upravljanje fondom;
 - ii. direktori fonda, ako je to investicijsko društvo;
 - iii. depozitarij;
 - iv. skrbnik (skrbnici);
 - v. svi investicijski savjetnici;
 - (b) sva plaćanja bilo kojoj osobi koja pruža izdvojene usluge bilo kojoj od osoba koje su prethodno navedene, uključujući:
 - i. pružatelje usluga vrednovanja i računovodstva za fondove;
 - ii. pružatelje usluga dioničarima, kao što su agenti za prijenos i posrednici-trgovci koji su vlasnici evidencije o dionicama fonda i pružaju podračunovodstvene usluge krajnjim vlasnicima tih dionica;

- iii. pružatelje usluga upravljanja kolateralom;
 - iv. pružatelje prvorazrednih brokerskih usluga;
 - v. agente za pozajmljivanje vrijednosnih papira;
 - vi. pružatelje usluga upravljanja nekretninama i sličnih usluga;
- (c) naknade za registraciju, naknade za uvrštenje u kotaciju, regulatorne naknade i slične naknade, uključujući naknade u sustavu „putovnice“;
- (d) rezervacije za naknade za posebno postupanje s dobitima i gubicima;
- (e) naknade za reviziju;
- (f) plaćanja pravnim i stručnim savjetnicima;
- (g) sve troškove distribucije ili stavljanja proizvoda na tržište, ako je iznos poznat društvu za upravljanje. Ako stvarni iznos nije poznat društvu za upravljanje, iskazuju se najveći mogući poznati distribucijski troškovi za određeni PRIIP;
- (h) troškove financiranja, povezane sa zaduživanjem (kod povezanih strana);
- (i) troškove kapitalnih jamstava koje pruža jamac treća strana;
- (j) plaćanja trećim stranama za podmirenje troškova koji nužno nastaju u vezi sa stjecanjem ili prodajom bilo koje imovine u portfelju fonda (uključujući transakcijske troškove iz točaka 7. do 23. ovog Priloga);
- (k) vrijednost robe ili usluga koje su društvo za upravljanje ili bilo koja povezana osoba primili u zamjenu za davanje naloga za trgovanje;
- (l) ako fond ulaže svoju imovinu u UCITS ili AIF-ove, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u UCITS-u ili u AIF-ovima. U izračun se uključuje sljedeće:
- i. ako je temeljni instrument UCITS ili AIF, upotrebljava se njegov najnoviji raspoloživi zbirni pokazatelj troškova; to može biti podatak koji su objavili UCITS ili AIF ili njihov operater ili društvo za upravljanje, ili to može biti podatak koji je izračunao pouzdani izvor treće strane ako je on ažurniji od objavljenog podatka.
 - ii. zbirni pokazatelj troškova može se umanjiti ako postoji neki aranžman (koji već nije obuhvaćen u računu dobiti i gubitka fonda) kako bi investicijski fond primio rabat ili retrocesiju naknada od temeljnog AIF-a ili UCITS-a;
 - iii. ako se stjecanje ili prodaja udjela ne obavljaju po srednjoj cijeni UCITS-s ili AIF-a, vrijednost razlike između transakcijske cijene i srednje cijene uzima se kao transakcijski trošak ako to već nije uključeno u zbirni pokazatelj troškova;
- (m) ako fond ulaže u PRIIP koji nije UCITS ili AIF, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u temeljnom PRIIP-u. U izračun se uključuje sljedeće:
- i. u izračun se uključuje najnoviji raspoloživ zbirni pokazatelj troškova temeljnog PRIIP-a;
 - ii. zbirni pokazatelj troškova može se umanjiti ako postoji neki aranžman (koji već nije obuhvaćen u računu dobiti i gubitka fonda) kako bi investicijski fond primio rabat ili retrocesiju naknada od temeljnog PRIIP-a;
 - iii. ako se stjecanje ili prodaja udjela ne obavljaju po srednjoj cijeni temeljnog PRIIP-a, vrijednost razlike između transakcijske cijene i srednje cijene uzima se kao transakcijski trošak ako to već nije uključeno u zbirni pokazatelj troškova;
- (n) ako fond ulaže u investicijski proizvod koji nije PRIIP, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u temeljnom investicijskom proizvodu. Izdavatelj PRIIP-a upotrebljava bilo koju objavljenu informaciju koja predstavlja razumnu zamjenu za zbirni pokazatelj troškova ili daje najbolju procjenu njegove najviše razine na temelju kontrole trenutnog prospekta investicijskog proizvoda i najnovijeg objavljenog izvješća i godišnjeg izvještaja;

- (o) troškovi poslovanja (ili bilo koji primici od rada) u okviru sporazuma o dijeljenju naknada s trećom stranom ako oni već nisu uključeni u drugu vrstu prethodno navedenih troškova;
- (p) zarade od učinkovitog upravljanja portfeljem ako se one ne uplaćuju u portfelj;
- (q) implicitni troškovi nastali za strukturirane fondove, kako je navedeno u odjeljku II. ovog Priloga, te posebno u točkama 36. do 46. ovog Priloga;
- (r) dividende na dionice koje se drže u portfelju fondova ako se dividende ne obračunavaju fondu.

Povremeni troškovi

6. Sljedeće vrste povremenih troškova uzimaju se u obzir pri objavljivanju iznosa:

- (a) naknada za uspješnost koja se plaća društvu za upravljanje ili investicijskom savjetniku, uključujući naknade za uspješnost iz točke 24. ovog Priloga;
- (b) udjeli u dobiti, kako je navedeno u točki 25. ovog Priloga.

Izračun posebnih vrsta troškova investicijskih fondova

Transakcijski troškovi

- 7. Transakcijski troškovi izračunavaju se na godišnjoj osnovi, na temelju prosječnih transakcijskih troškova PRIIP-a tijekom protekle tri godine. Ako PRIIP posluje kraće od tri godine, transakcijski troškovi izračunavaju se primjenom metodologije iz točke 21. ovog Priloga.
- 8. Zbirni transakcijski troškovi izračunavaju se kao zbroj transakcijskih troškova u skladu s točkama 9. do 23. ovog Priloga u osnovnoj valuti PRIIP-a za svaku pojedinu transakciju koju je izvršio PRIIP u navedenom razdoblju. Taj se zbroj pretvara u postotak njegovim dijeljenjem s prosječnom neto imovinom PRIIP-a u istom razdoblju.
- 9. Pri izračunavanju transakcijskih troškova koji su nastali za PRIIP tijekom protekle tri godine, stvarni transakcijski troškovi moraju se izračunavati primjenom metodologije iz točaka 12. do 18. ovog Priloga za ulaganja u sljedeće instrumente:
 - (a) prenosive vrijednosne papire, kako su definirani u članku 2. Direktive Komisije 2007/16/EZ ⁽¹⁾;
 - (b) druge instrumente za koje često postoji prilika da ih prodamo, otkupimo ili da ih na neki drugi način realiziramo po cijenama koje su javno dostupne tržišnim sudionicima i koje su ili tržišne cijene ili su to cijene koje su sustavi za vrednovanje neovisni o izdavatelju stavili na raspolaganje ili potvrdili.
- 10. Za ulaganja u druge instrumente ili imovinu moraju se upotrebljavati procjene transakcijskih troškova primjenom niže opisane metodologije u točkama 19. do 20. ovog Priloga.

Postupanje s mehanizmima za sprječavanje razvodnjavanja

- 11. Ako PRIIP ima mehanizam određivanja cijena kojim se neutralizira učinak razvodnjavanja zbog transakcija u samom PRIIP-u, iznos koristi od mehanizama za sprečavanje razvodnjavanja, koja se obračunava za trenutačne imatelje PRIIP-a, može se odbiti od transakcijskih troškova nastalih u PRIIP-u primjenom sljedeće metodologije:
 - (a) novčani iznos svake naknade za sprječavanje razvodnjavanja, ili neko drugo plaćanje u vezi s transakcijom u samom PRIIP-u, koji se uplaćuju PRIIP-u može se odbiti od ukupnih transakcijskih troškova;
 - (b) korist za PRIIP od izdavanja udjela (ili od omogućavanja ulaganja u PRIIP na neki drugi način) po cijeni koja nije srednja cijena, ili od otkazivanja udjela (ili od otkupljivanja udjela od PRIIP-a na neki dugi način) po cijeni koja nije srednja cijena, pod uvjetom da sam PRIIP ostvaruje korist, izračunava se na sljedeći način i može se odbiti od ukupnih transakcijskih troškova:
 - i. razlika između cijene izdanih udjela i srednje cijene, pomnoženo neto brojem izdanih udjela;
 - ii. razlika između cijene otkazanih udjela i srednje cijene, pomnoženo neto brojem otkazanih udjela.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2007/16/EZ od 19. ožujka 2007. o provedbi Direktive Vijeća 85/611/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) s obzirom na razjašnjenje nekih definicija (SL L 79, 20.3.2007., str. 11.).

Stvarni transakcijski troškovi

12. Stvarni transakcijski troškovi za svaku transakciju izračunavaju se na sljedećoj osnovi:

- (a) za svaku kupnju koju je proveo PRIIP cijena instrumenta, u vrijeme kad se nalog za kupnju prenosi drugoj osobi na izvršenje („dolazna cijena” kupnje), oduzima se od neto ostvarene izvršne cijene transakcije. Dobivena vrijednost množi se brojem kupljenih udjela;
- (b) za svaku kupnju koju je proveo PRIIP neto ostvarena izvršna cijena transakcije oduzima se od cijene instrumenta u vrijeme kad se nalog za prodaju instrumenta prenosi drugoj osobi na izvršenje („dolazna cijena” prodaje). Dobivena vrijednost množi se brojem prodanih udjela.

13. Neto ostvarena izvršna cijena određuje se kao cijena po kojoj je transakcija izvršena, uključujući sve naknade, provizije, poreze i druga plaćanja (kao što su naknade za sprječavanje razvodnjavanja) povezana s transakcijom, bilo izravno ili neizravno, ako se ta plaćanja izvršavaju iz imovine PRIIP-a.

14. Dolazna cijena određuje se kao srednja tržišna cijena ulaganja u vrijeme kada se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi. Za naloge koji se ne izvršavaju na dan kada je nalog prvobitno prenesen drugoj osobi, dolazna cijena određuje se kao cijena otvaranja ulaganja na dan transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, kao prethodna cijena zatvaranja. Ako cijena nije dostupna u vrijeme kada se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi (zbog toga što je nalog započet izvan radnog vremena tržišta ili na izvanburzovnim tržištima gdje, na primjer, ne postoji transparentnost unutardnevnih cijena), dolazna cijena određuje se kao cijena otvaranja na dan transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, kao prethodna cijena zatvaranja. Kada se nalog izvršava bez prenošenja drugoj osobi, dolazna cijena određuje se kao srednja tržišna cijena ulaganja u vrijeme kada je transakcija izvršena.

15. Ako informacija o vremenu kad se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi nije dostupna (ili ako nije dostupna s dovoljnom razinom točnosti) ili ako informacija o cijeni u to vrijeme nije dostupna, dozvoljeno je kao dolaznu cijenu upotrijebiti cijenu otvaranja ulaganja na dan prije transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, prethodnu cijenu zatvaranja. Pri izračunavanju transakcijskih troškova upotrebom podataka prije 31. prosinca 2017. može se smatrati da unutardnevne cijene nisu dostupne.

16. Troškovi povezani s transakcijama koje provode PRIIP-ovi i koji se odnose na financijske instrumente razvrstane u jednu od kategorija iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU izračunavaju se na sljedeći način:

- (a) za instrumente koji su standardizirani i kod kojih postoji redovito trgovanje samim instrumentom (na primjer, budućnosni ugovor na glavni dionički indeks), transakcijski troškovi izračunavaju se s obzirom na sam instrument. Dolazna cijena određuje se kao srednja cijena instrumenta;
- (b) za linearne instrumente koji se prilagođavaju klijentima i kod kojih ne postoji transparentnost cijene ni redovito trgovanje samim instrumentom, transakcijski troškovi izračunavaju se s obzirom na temeljnu imovinu. Dolazna cijena izračunava se na temelju cijene temeljne imovine, primjenom odgovarajućih pondera ako postoji više temeljne imovine. Ako je trošak transakcije instrumentom materijalno veći od troška transakcije temeljnom imovinom, to se mora odraziti u izračunu transakcijskog troška;
- (c) za nelinearne instrumente dopušteno je izračunavati troškove transakcije kao razliku između cijene koja je plaćena ili naplaćena za instrumente i fer vrijednosti instrumenta, na temelju točaka 36. do 46. ovog Priloga.

17. Pri izračunavanju troškova povezanih s deviznim tečajem, dolazna cijena mora odražavati razumnu procjenu konsolidirane cijene te ne smije samo biti cijena koju daje na raspolaganje jedna ugovorna strana ili devizna platforma, čak i ako postoji sporazum o provođenju svih deviznih transakcija s jednom ugovornom stranom.

18. Pri izračunavanju troškova povezanih s naložima koji su prvobitno sklopljeni na aukciji, dolazna cijena izračunava se kao srednja cijena neposredno prije aukcije.

Transakcijski troškovi za drugu imovinu

19. Pri procjeni transakcijskih troškova za imovinu koja nije navedena u točki 9. ovog Priloga, primjenjuje se metodologija iz točke 12. ovog Priloga, a dolazna cijena se izračunava na sljedeći način:

(a) za prodaju:

- i. dolazna cijena izračunava se kao prethodna cijena za neovisno vrednovanje imovine, usklađena za tržišna kretanja, prema potrebi, primjenom odgovarajućeg referentnog indeksa;
- ii. ako nije dostupna cijena za prethodno neovisno vrednovanje, transakcijski troškovi moraju se procijeniti na temelju razlike između transakcijske cijene i procjene fer vrijednosti imovine prije prodaje;

(b) za kupnju:

- i. dolazna cijena izračunava se kao prethodna cijena za neovisno vrednovanje imovine, usklađena za tržišna kretanja, prema potrebi, primjenom odgovarajućeg referentnog indeksa, ako je takva cijena dostupna;
- ii. ako nije dostupna cijena za prethodno neovisno vrednovanje, transakcijski troškovi moraju se procijeniti na temelju razlike između transakcijske cijene i procjene fer vrijednosti imovine prije kupnje.

20. Procjena transakcijskog troška ne smije biti manja od iznosa stvarno utvrdivih troškova izravno povezanih s transakcijom,

Transakcijski troškovi novog PRIIP-a

21. Za PRIIP-ove koji posluju kraće od tri godine i koji pretežito ulažu u imovinu iz točke 9. ovog Priloga, transakcijski troškovi mogu se izračunavati bilo množenjem procjene prometa portfelja u svakom razredu imovine s troškovima izračunatima u skladu s metodologijom iz točke (c), bilo kao prosjek stvarnih transakcijskih troškova nastalih u razdoblju poslovanja i standardizirane procjene na sljedećoj osnovi:

- (a) za najviši višekratnik šest mjeseci u kojima je PRIIP poslovaio, transakcijski troškovi izračunavaju se kako je opisano u točkama 12. do 18. ovog Priloga;
- (b) za preostalo razdoblje do tri godine, transakcijski troškovi procjenjuju se množenjem procjene prometa portfelja u svakom razredu imovine u skladu s metodologijom iz točke (c);
- (c) metodologija koja se upotrebljava ovisi o razredu imovine i određuje se na sljedeći način:

- i. za razrede imovine navedene niže u tablici, transakcijski troškovi izračunavaju se kao prosjek procijenjenih troškova transakcije (na temelju razlike između ponuđene i zahtijevane cijene podijeljene s dva) za relevantni razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Kako bi se procijenio trošak, utvrđuje se jedan ili više referentnih indeksa za svaki razred imovine. Zatim se prikupljaju prosječne razlike između ponuđene i zahtijevane cijene za temeljne indekse. Prikupljeni podaci odnose se na razliku između ponuđene i zahtijevane cijene na kraju desetog radnog dana svakog mjeseca tijekom prošle godine.

Prikupljene razlike između ponuđene i zahtijevane cijene zatim se dijele s dva kako bi se dobio procijenjeni trošak transakcije za svaku vremensku točku. Prosjek tih vrijednosti procijenjeni je trošak transakcije za svaki razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Razredi imovine	
Državne obveznice	Državne obveznice i slični instrumenti koji su dobili tržišni rejting AAA-A
	Državne obveznice i slični instrumenti koji su dobili tržišni rejting ispod A

Razredi imovine	
Državne obveznice, tržišta u nastajanju (tvrde i meke valute)	Državne obveznice, tržišta u nastajanju (tvrde i meke valute)
Obveznice poduzeća s investicijskim rejtingom	Obveznice poduzeća s investicijskim rejtingom
Ostale obveznice poduzeća	Obveznice poduzeća s visokim prinosom

- ii. za razrede imovine navedene niže u tablici, transakcijski troškovi (uključujući eksplicitne troškove i implicitne troškove) procjenjuju se ili upotrebom usporedivih informacija ili dodavanjem procjena eksplicitnih troškova procjenama polovine razlike između tražene i zahtijevane cijene, primjenom metodologije opisane u točki i.

Razredi imovine	
Likvidnost	Instrumenti tržišta novca (zbog jasnoće, fondovi novčanog tržišta nisu uključeni)
Dionice, razvijena tržišta	Dionice velikih poduzeća (razvijena tržišta)
	Dionice srednjih poduzeća (razvijena tržišta)
	Dionice malih poduzeća (razvijena tržišta)
Dionice, tržišta u nastajanju	Dionice velikih poduzeća (tržišta u nastajanju)
	Dionice srednjih poduzeća (tržišta u nastajanju)
	Dionice malih poduzeća (tržišta u nastajanju)
Uvrštene izvedenice	Uvrštene izvedenice

- iii. za razrede imovine navedene u tablici u nastavku, transakcijski trošak jest prosjek opaženog troška transakcije (na temelju razlike između ponudene i zahtijevane cijene podijeljene s dva) za taj razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Pri utvrđivanju opaženog troška transakcije mogu se uzeti u obzir rezultati panel istraživanja.

Razredi imovine	
Izvanburzovni (OTC)	OTC egzotične opcije
	OTC standardne (<i>plain vanilla</i>) opcije
	OTC kamatni ugovor o razmjeni (IRS), ugovor o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza (CDS) i slično
	OTC ugovori o razmjeni i slični instrumenti (koji nisu IRS, CDS i slično)
	OTC valutni terminski poslovi, razvijena tržišta
	OTC valutni terminski poslovi, tržišta u nastajanju

22. Procjene prometa portfelja za PRIIP koji posluje kraće od godine dana moraju se napraviti u skladu s politikom ulaganja objavljenom u dokumentima ponude. Procjene prometa portfelja za PRIIP koji posluje dulje od godine dana moraju biti u skladu sa stvarnim prometom portfelja.
23. Za PRIIP-ove koji posluju kraće od tri godine i koji pretežito ulažu u imovinu koja nije navedena u točki 9. ovog Priloga, izdavatelj PRIIP-a procjenjuje transakcijske troškove na temelju metode fer vrijednosti, pomoću usporedive imovine.

Naknade za uspješnost

24. Sljedeći koraci poduzimaju se za izračun naknada za uspješnost:

- (a) izračunati naknade na temelju povijesnih podataka koji se odnose na posljednjih pet godina. Prosječne godišnje naknade za uspješnost izračunavaju se u postotnom iznosu.
- (b) Ako nisu dostupni potpuni povijesni podaci o naknadama za uspješnost jer su fond/razred dionica novi ili su se uvjeti fonda promijenili zbog uvođenja naknade za uspješnost ili zbog promjene u jednom od njegovih parametara, prethodno navedena metoda usklađuje se sa sljedećim koracima:
 - i. uzeti relevantne dostupne povijesne podatke o naknadama za uspješnost fonda/razreda dionica;
 - ii. za sve godine za koje podaci nisu dostupni, procijeniti prinos fonda/razreda dionica i, u slučaju relativnog modela naknade za uspješnost, uzeti u obzir povijesne serije referentne/minimalno prihvatljive stope prinosa;

za nove se fondove prinos procjenjuje primjenom prinosa usporedivog fonda ili skupine usporedivih fondova. Procijenjeni prinos uključuje sve troškove koji se zaračunavaju novom fondu. Stoga prinose usporedivih skupina fondova treba uskladiti dodavanjem prosječnih relevantnih troškova koji se zaračunavaju prema pravilima novog fonda. Na primjer, u slučaju novog razreda s različitom strukturom naknada, prinosi tog novog razreda usklađuju se uzimajući u obzir troškove postojećeg razreda;
 - iii. izračunati naknade od početka razdoblja uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a), do datuma dostupnosti stvarnih podataka o naknadi za uspješnost fonda, primjenom relevantnog algoritma na prethodno navedene povijesne serije;
 - iv. objediniti obje serije naknada za uspješnost u jednu seriju za čitavo razdoblje uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a);
 - v. izračunati naknade za uspješnost primjenom metodologije iz točke (a) (prosječne godišnje naknade za uspješnost).

Udjeli u dobiti

25. Sljedeći koraci poduzimaju se za izračun udjela u dobiti:

- (a) izračunati naknade na temelju povijesnih podataka koji se odnose na posljednjih pet godina. Prosječni godišnji udjeli u dobiti izračunavaju se u postotnom iznosu;
- (b) ako nisu dostupni potpuni povijesni podaci o udjelima u dobiti jer su fond/razred dionica novi ili su se uvjeti fonda promijenili zbog uvođenja udjela u dobiti ili zbog promjene u jednom od njegovih parametara, prethodno navedena metoda usklađuje se sljedećim koracima:
 - i. uzeti relevantne dostupne povijesne podatke o udjelima u dobiti fonda/razreda dionica;

— za sve godine za koje podaci nisu dostupni procijeniti prinos fonda/razreda dionica,

— za nove se fondove prinos procjenjuje primjenom prinosa usporedivog fonda ili skupine usporedivih fondova. Procijenjeni prinos uključuje sve troškove koji se zaračunavaju novom fondu. Stoga prinos usporedivih skupine fondova treba uskladiti dodavanjem prosječnih relevantnih troškova koji se zaračunavaju prema pravilima novog fonda. Na primjer, u slučaju novog razreda s različitom strukturom naknada, prinosi tog novog razreda usklađuju se uzimajući u obzir troškove postojećeg razreda.
 - ii. izračunati udjele u dobiti od početka razdoblja uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a), do datuma dostupnosti stvarnih podataka o udjelima u dobiti za fond, primjenom relevantnog algoritma na prethodno navedene povijesne serije;
 - iii. objediniti obje serije udjela u dobiti u jednu seriju za čitavo razdoblje uzorkovanja, kao što se zahtijeva u točki (a);
 - iv. izračunati udjele u dobiti primjenom metodologije iz točke (a) (prosječni godišnji udjeli u dobiti).

26. Ako za vrijeme ulaganja nisu isplaćeni udjeli u dobiti, uz navođenje vrijednosti nula za udio u dobiti u tablici sastava troškova treba istaknuti upozorenje kako bi se pojasnilo da se isplata od x % konačnog prinosa provodi nakon izlaska iz ulaganja.

II. POPIS TROŠKOVA PRIP-ova KOJI NISU INVESTICIJSKI FONDOVI

Troškovi koji se objavljuju

Jednokratni troškovi

27. Jednokratni trošak jest trošak izlaska i ulaska koji uključuje početne naknade, provizije i sve druge iznose koje izravno plaća mali ulagatelj ili koji se odbijaju od plaćanja koje je primio ili koje treba primiti mali ulagatelj.
28. Jednokratne troškove snosi PRIP koji nije investicijski fond, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.

Jednokratni ulazni troškovi i naknade

29. Jednokratni ulazni troškovi i naknade uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi:
- (a) provizije od prodaje;
 - (b) troškovi strukturiranja, uključujući troškove održavanja tržišta (marža), i troškovi namire;
 - (c) troškovi zaštite od rizika (kako bi se osiguralo da izdavatelj PRIIP-a može replicirati uspješnost izvedene komponente strukturiranog proizvoda – ti troškovi uključuju transakcijske troškove);
 - (d) pravne naknade;
 - (e) troškovi kapitalnih jamstava;
 - (f) implicitna premija koja se plaća izdavatelju.

Jednokratni izlazni troškovi i naknade

30. Jednokratni izlazni troškovi i naknade uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi:
- (a) proporcionalne naknade;
 - (b) razlika između ponuđene cijene i srednje cijene kod prodaje proizvoda i svi primjenjivi eksplicitni troškovi ili kazne za prijevremeni izlazak. Procjena razlike između ponuđene cijene i srednje cijene radi se s obzirom na raspoloživost sekundarnog tržišta, tržišne uvjete i vrstu proizvoda. U situaciji gdje je izdavatelj PRIIP-a (ili povezana treća strana) jedina raspoloživa druga ugovora strana za kupnju proizvoda na sekundarnom tržištu, on procjenjuje izlazni trošak koji se dodaje fer vrijednosti proizvoda u skladu sa svojim unutarnjim politikama;
 - (c) troškovi povezani s ugovorom za razlike (CFD), kao što su:
 - i. provizije koje naplaćuju pružatelji usluga CFD-a – opća provizija ili provizija za svaku trgovinu – odnosno, pri sklapanju i zatvaranju ugovora;
 - ii. trgovanje CFD-ovima, poput razlika između ponuđene i zahtijevane cijene, troškovi dnevnog i prekonoćnog financiranja, naknade za upravljanje računima i porezi koji još nisu uključeni u fer vrijednost.

Ponavljajući troškovi

31. Ponavljajući troškovi redovno se odbijaju od svih plaćanja koja treba isplatiti malom ulagatelju ili od uloženog iznosa.
32. Ponavljajući troškovi obuhvaćaju sve vrste troškova koje snosi PRIP koji nije investicijski fond, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.

33. Sljedeći popis, iako nije konačan, pokazuje vrste ponavljajućih troškova koji se, ako se odbijaju ili zaračunavaju zasebno, uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje:

- (a) troškovi koji se odnose na isplatu kamata;
- (b) troškovi temeljnog instrumenta, ako postoje.

Troškovi PRIP-ova iz točke 17. Priloga IV.

34. Jednokratni izlazni troškovi i naknade su naknade za zamjenu, obračunske naknade i naknade za namiru ako su poznate.

35. Ponavljajući troškovi su troškovi zaštite od rizika koji se plaćaju u redovnim tržišnim uvjetima i u stresnim uvjetima na tržištu.

Izračun implicitnih troškova PRIP-ova koji nisu investicijski fondovi

36. Za potrebe izračuna implicitnih troškova ugrađenih u PRIP-ove izdavatelj PRIIP-a služi se cijenom izdanja i, nakon razdoblja upisa, cijenom koja je dostupna za kupnju proizvoda na sekundarnom tržištu.

37. Razlika između cijene i fer vrijednosti proizvoda smatra se procjenom ukupnih ulaznih troškova uključenih u cijenu. Ako izdavatelj PRIIP-a ne može razlikovati relevantne implicitne troškove koje treba objaviti u skladu s točkom 29. ovog Priloga upotrebom razlike između cijene i fer vrijednosti, on se povezuje s izdavateljem različitih komponenti proizvoda ili s relevantnim tijelom kako bi skupio relevantne informacije o tim troškovima.

38. Fer vrijednost jest vrijednost koja bi se primila za prodaju imovine ili platila za prijenos obveza u redovnoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja u trenutačnim tržišnim uvjetima (tj. izlazna cijena), bez obzira može li se ta cijena izravno opaziti ili procijeniti primjenom druge tehnike vrednovanja.

39. Politikom fer vrijednosti kojom se uređuje mjerenje fer vrijednosti utvrđuju se serije pravila, između ostalog u sljedećim područjima:

- (a) upravljanje;
- (b) metodologija izračuna fer vrijednosti.

40. Pravila iz točke 39. ovog Priloga imaju za cilj oblikovati postupak vrednovanja koji:

- (a) usklađen je s primjenjivim računovodstvenim standardima, s obzirom na fer vrijednost;
- (b) osigurava da su interni modeli određivanja cijena za PRIP-ove u skladu s metodologijama, modeliranjem i standardima kojima se koristi izdavatelj PRIIP-a za vrednovanje svog vlastitog portfelja pod pretpostavkom da je proizvod raspoloživ za prodaju ili se drži za trgovanje;
- (c) u skladu je s razinom složenosti proizvoda i vrstom temeljnog instrumenta;
- (d) uzima u obzir kreditni rizik izdavatelja i neizvjesnost u pogledu temeljnog instrumenta;
- (e) određuje parametre za utvrđivanje aktivnog tržišta kako bi se izbjeglo pogrešno određivanje cijene rizika koje bi u ekstremnim slučajevima dovelo do bitno netočnih procjena;
- (f) maksimizira upotrebu relevantnih tržišnih ulaznih podataka koji se mogu opaziti i minimizira upotrebu ulaznih podataka koji se ne mogu opaziti.

41. Fer vrijednost strukturiranog proizvoda određuje se na temelju:

- (a) tržišnih cijena, ako su dostupne ili učinkovito formirane;
- (b) internih modela za određivanje cijena koji za ulazne podatke upotrebljavaju tržišne vrijednosti koje su neizravno povezane s proizvodom, izvedene iz proizvoda sa sličnim karakteristikama (usporediv pristup);
- (c) internih modela za određivanje cijena na temelju ulaznih podataka koji se ne dobivaju izravno iz tržišnih podataka za koje se moraju izraditi procjene i pretpostavke (pristup koji se temelji na modelu).

42. Ako nije moguće dobiti fer vrijednost iz tržišnih cijena, ona se izračunava primjenom tehnike vrednovanja kojom se mogu pravilno prikazati različiti čimbenici koji utječu na strukturu isplata po proizvodu, čime se u najvišoj mogućoj mjeri iskorištavaju tržišni podaci.

43. U tehnici vrednovanja iz točke 42. ovog Priloga razmatra se sljedeće, prema složenosti proizvoda:
- (a) upotreba nedavnih nepristranih tržišnih transakcija između obaviještenih, profesionalnih drugih ugovornih strana;
 - (b) pozivanje na tekuću tržišnu cijenu drugog instrumenta koji je u velikoj mjeri jednak;
 - (c) upotreba odgovarajućeg modela diskontiranog novčanog toka u kojemu se vjerojatnost svakog novčanog toka određuje primjenom odgovarajućeg modela kretanja cijene imovine.
44. U slučaju proizvoda koji se upisuju fer vrijednost se izračunava na datum kada se određuju uvjeti proizvoda. Taj datum vrednovanja blizu je početka razdoblja upisa. Ako postoje duga razdoblja ponude ili visoka volatilnost tržišta, definira se kriterij za ažuriranje informacije o troškovima.
45. Ako se upotrebljavaju privremeni uvjeti, troškovi se izračunavaju primjenom minimalnih uvjeta proizvoda.
46. Kad se primjenjuju promjenjive cijene upisa, definira se postupak za način uključivanja i objavljivanja učinka promjenjive cijene upisa na trošak.

III. POPIS TROŠKOVA INVESTICIJSKIH OSIGURATELJNIH PROIZVODA

Troškovi koji se objavljuju

Jednokratni troškovi

47. Jednokratni trošak jest trošak izlaska i ulaska koji uključuje početne naknade, provizije i sve druge iznose koje izravno plaća mali ulagatelj ili koji se obijaju od prvog plaćanja ili od ograničenog broja plaćanja koje treba primiti mali ulagatelj ili od plaćanja nakon otkupa ili prekida proizvoda.
48. Jednokratne troškove snosi investicijski osigurateljni proizvod, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.
49. Jednokratni troškovi uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste ulaznih troškova i naknada koji se uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje za investicijske osiguratelje proizvode:
- (a) troškove strukturiranja ili stavljanja proizvoda na tržište;
 - (b) troškove stjecanja, distribucije, prodaje;
 - (c) troškove obrade/troškove poslovanja (uključujući troškove za upravljanje pokrićem osiguranja);
 - (d) troškovni dio premije za biometrijski rizik iz točke 59. ovog Priloga;
 - (e) troškove držanja zahtijevanog kapitala (avansni dio se objavljuje ako se takvi troškovi zaračunavaju).

Ponavljajući troškovi

50. Ponavljajući troškovi jesu plaćanja koja se redovito odbijaju od svih plaćanja malom ulagatelju ili od uloženog iznosa ili od iznosa koji nisu dodijeljeni malom ulagatelju u skladu s mehanizmom raspodjele dobiti.
51. Ponavljajući troškovi uključuju sve troškove koje snosi investicijski osigurateljni proizvod, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.
52. Sljedeći popis, koji nije konačan, pokazuje vrste ponavljajućih troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu stavke „Ostali kontinuirani troškovi” iz Tablice 2. Priloga VII.:
- (a) troškove strukturiranja ili stavljanja proizvoda na tržište;
 - (b) troškove stjecanja, distribucije, prodaje;
 - (c) troškovi obrade/troškovi poslovanja (uključujući troškove za upravljanje pokrićem osiguranja);
 - (d) troškovni dio premije za biometrijski rizik iz točke 59. ovog Priloga;
 - (e) ostali administrativni troškovi;

- (f) troškovi držanja kapitala (ponavljajući dio se objavljuje ako se takvi troškovi zaračunavaju).
 - (g) svi iznosi kojima se implicitno tereti uloženi iznos, kao što su to troškovi za upravljanje ulaganjima društva za osiguranje (naknade na depozite, troškovi za nova ulaganja itd.);
 - (h) plaćanja trećim stranama za podmirenje troškova koji nužno nastaju u vezi sa stjecanjem ili prodajom bilo koje imovine koju posjeduje investicijski osigurateljni proizvod (uključujući transakcijske troškove iz točaka 7. do 23. ovog Priloga).
53. Ako investicijski osigurateljni proizvod ulaže dio svoje imovine u UCITS ili u AIF-ove, u PRIIP koji nije UCITS ili AIF ili u investicijski proizvod koji nije PRIIP, primjenjuju se točka 5. podtočka (l), točka 5. podtočka (m), odnosno točka 5. podtočka (n) ovog Priloga.

Objava troškova premije za biometrijski rizik investicijskog osigurateljnog proizvoda

Troškovni dio premija za biometrijski rizik

54. Premije za biometrijski rizik premije su koje mali ulagatelj plaća izravno ili se one odbijaju od iznosa koji se knjiže u korist matematičke pričuve ili od bonusa za sudjelovanje u polici osiguranja, kojima je svrha pokriti statistički rizik od isplate naknada iz pokrića osiguranja.
55. Fer vrijednost premija biometrijskog rizika očekivana je sadašnja vrijednost u skladu s kamatnim stopama iz točke 71. podtočke (a) ovog Priloga budućih isplata naknada iz pokrića osiguranja, uzimajući u obzir sljedeće:
- (a) najbolju procjenu pretpostavki o tim isplatama naknada, koja je izvedena iz pojedinačnog profila rizika portfelja pojedinačnog izdavatelja;
 - (b) ostale isplate povezane s pokrićem osiguranja (rabati na premije za biometrijski rizik koji se vraćaju malim ulagateljima, povećanje isplate naknada, smanjenje budućih premija itd.) koje proizlaze iz mehanizama raspodjele dobiti (prema zakonu i/ili ugovorima).
56. Pretpostavke na temelju najbolje procjene o budućim isplatama naknada iz pokrića osiguranja utvrđuju se na realan način.
57. Procijenjene isplate budućih naknada ne uključuju dodatke za razboritost ili troškove upravljanja pokrićem osiguranja.
58. Za izdavatelje iz područja primjene Direktive 2009/138/EZ te pretpostavke na temelju najbolje procjene moraju odgovarati određenim pretpostavkama koje se upotrebljavaju za izračun tehničkih pričuva u bilanci iz direktive Solventnost II.
59. Troškovni dio premije za biometrijski rizik razlika je između premija za biometrijski rizik koje se zaračunavaju malom ulagatelju iz točke 54. ovog Priloga i fer vrijednosti premija za biometrijski rizik iz točke 55. ovog Priloga.
60. Izdavatelj PRIIP-a može uključiti ukupne premije za biometrijski rizik u izračun jednokratnih troškova ili ponavljajućih troškova umjesto troškovnog dijela tih premija.

DIO 2.

Zbirni pokazatelji troškova i složeni učinak troškova

I. ZBIRNI POKAZATELJI TROŠKOVA

61. Zbirni pokazatelj troškova za PRIIP smanjenje je prinosa zbog ukupnih troškova koji se izračunavaju u skladu s točkama 70. do 72. ovog Priloga.
62. Za izračun zbirnog pokazatelja troškova, troškovi koji se iskazuju prema točki 72. ovog Priloga ukupni su troškovi. Oni su za investicijske fondove jednaki zbroju troškova iz točaka 1. i 2. ovog Priloga uvećano za zbroj troškova iz točaka 4. i 6. ovog Priloga; za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, osim PRIIP-ova iz točke 17. Priloga IV., zbroju troškova iz točaka 27. i 28. ovog Priloga uvećano za zbroj troškova iz točaka 31. i 32. ovog Priloga; za PRIIP-ove iz točke 17. Priloga IV., zbroju troškova iz točaka 34. i 35. ovog Priloga; te za investicijske osigurateljske proizvode, zbroju troškova iz točaka 47. i 48. uvećano za zbroj troškova iz točaka 50. i 51. ovog Priloga. Ukupni troškovi uključuju i kazne za izlazak, ovisno o slučaju.

Jednokratni troškovi i omjeri jednokratnih troškova

63. Omjer ulaznih i izlaznih troškova PRIIP-a je smanjenje godišnjeg prinosa zbog ulaznih i izlaznih troškova izračunatih u skladu s točkama 70. do 72. ovog Priloga.
64. Za izračun omjera ulaznih i izlaznih troškova troškovi koji se objavljuju u skladu s točkom 72. ovog Priloga za investicijske su fondove ulazni i izlazni troškovi u skladu s točkama 1. i 2. ovog Priloga; u skladu s točkama 27. i 28. ovog Priloga za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, osim PRIIP-ova iz točke 17. Priloga IV.; u skladu s točkom 35. za PRIIP-ove iz točke 17. Priloga IV.; i u skladu s točkama 47. i 48. ovog Priloga za investicijske osigurateljne proizvode. Izlazni troškovi uključuju i kazne za izlazak, ovisno o slučaju.

Omjeri ponavljajućih troškova, transakcijskih troškova portfelja i troškova osiguranja/drugih ponavljajućih troškova

65. Omjer transakcijskih troškova portfelja, troškova osiguranja i drugih ponavljajućih troškova PRIIP-a jest smanjenje godišnjeg prinosa zbog transakcijskih troškova portfelja i drugih ponavljajućih troškova izračunatih u skladu s točkama 70. do 72. ovog Priloga.
66. Za izračun omjera transakcijskih troškova portfelja i omjera troškova osiguranja primjenjuje se sljedeće:
- (a) za izračun portfeljnih transakcija, troškovi koji se objavljuju iz točke 72. jesu transakcijski troškovi portfelja u skladu s točkama 7. do 23. ovog Priloga za investicijske fondove, u skladu s točkom 29. podtočkom (c) ovog Priloga za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, osim PRIIP-ova iz točke 17. Priloga IV. te u skladu s točkom 52. podtočkom (h) ovog Priloga za investicijske osigurateljne proizvode;
 - (b) za izračun omjera troškova osiguranja, troškovi koji se objavljuju iz točke 72. ovog Priloga jesu troškovi osiguranja u skladu s točkama 59. i 60. ovog Priloga za investicijske osigurateljne proizvode.
67. Omjer drugih ponavljajućih troškova jest smanjenje godišnjeg prinosa zbog drugih ponavljajućih troškova, a koji se računa kao razlika između zbirnog pokazatelja troškova prema točki 61. ovog Priloga i zbroja omjera jednokratnih troškova, u skladu s točkom 63. ovog Priloga, uvećano za omjer transakcijskih troškova portfelja, u skladu s točkom 66. podtočkom (a), uvećano za omjer troškova osiguranja, u skladu s točkom 66. podtočkom (b) ovog Priloga, uvećano za omjer povremenih troškova, u skladu s točkom 68. ovog Priloga.

Povremeni troškovi i omjeri povremenih troškova (omjer naknade za uspješnost i udjela u dobiti)

68. Za izračun omjera naknada za uspješnost, troškovi koji se objavljuju iz točke 72. jesu povremeni troškovi portfelja u skladu s točkom 6. podtočkom (a) ovog Priloga za investicijske fondove. Za izračun omjera udjela u dobiti, troškovi koji se objavljuju iz točke 72. ovog Priloga jesu povremeni troškovi portfelja u skladu s točkom 6. podtočkom (b) ovog Priloga za investicijske fondove.
69. „Kontinuirani troškovi”, „naknade za uspješnost” i „udjeli u dobiti” iz Priloga VII. jesu „ponavljajući troškovi”, „omjer naknade za uspješnost”, odnosno „omjer udjela u dobiti” iz ovog Priloga i iz članka 5.

Izračun zbirnog pokazatelja troškova

70. Zbirni pokazatelj troškova izračunava se kao razlika između dva postotka i te r , gdje je r godišnja interna stopa prinosa s obzirom na bruto plaćanja malog ulagatelja i procijenjene isplate naknada malom ulagatelju za vrijeme preporučenog razdoblja držanja, a i je godišnja stopa prinosa za dotični scenarij bez troškova.
71. Procjena budućih isplata naknada prema točki 70. ovog Priloga temelji se na sljedećim pretpostavkama:
- (a) osim za PRIIP-ove iz točke 17. Priloga IV., godišnja stopa prinosa, odnosno uspješnost, PRIIP-a izračunava se primjenom metodologije i temeljne pretpostavke koja se upotrebljava za procjenu umjerenog scenarija iz odjeljka o scenarijima uspješnosti iz dokumenta s ključnim informacijama;
 - (b) isplate naknada procjenjuju se prema pretpostavci da se svi troškovi koji se uključuju u ukupne troškove u skladu s točkom 62. ovog Priloga odbijaju;

- (c) za PRIIP-ove iz točke 17. Priloga IV. i za UCITS fondove ili fondove koji nisu UCITS, za koje izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju dokumente s ključnim informacijama u skladu s člankom 14. stavkom 2. ove Uredbe, uspješnost iznosi 3 %.

72. Za potrebe izračuna scenarija bez troškova, kako je navedeno u točki 70. ovog Priloga, primjenjuje se sljedeće:

- (a) za izračun i , bruto plaćanja malog ulagatelja iz izračuna r umanjuju se za troškove koji se objavljuju ili se projicirane isplate naknada malom ulagatelju iz izračuna r uvećavaju pod pretpostavkom da su iznosi troškova koji se objavljuju bili dodatno uloženi. Tada je i godišnja interna stopa prinosa s obzirom na takva usklađena plaćanja malog ulagatelja i isplate malom ulagatelju;
- (b) ako se troškovi koji se objavljuju mogu iskazati kao konstantni postotak vrijednosti imovine, moguće ih je zanemariti u izračunu opisanom u točki 72. podtočki (a) ovog Priloga i umjesto toga ih naknadno dodati u postotak godišnje interne stope prinosa i za dotični scenarij bez troškova.

Posebni zahtjevi za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi

73. Za potrebe izračuna scenarija bez troškova iz točke 70. ovog Priloga za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, bruto plaćanja malog ulagatelja iz izračuna r , kako je navedeno u točki 72. ovog Priloga, umanjuju se za troškove koji se objavljuju.

Posebni zahtjevi za investicijske osigurateljne proizvode

74. Za potrebe izračuna opisanih u točkama 70. do 72. ovog Priloga, pretpostavlja se da se za investicijske osigurateljne proizvode ne provode nikakva plaćanja koja proizlaze iz pokrića osiguranja za vrijeme razdoblja držanja. To znači da se izračun zbirnog pokazatelja troškova isključivo temelji na procijenjenim isplatama naknada iz osiguranja za slučaj smrti i doživljenja.
75. Ako su ponavljajući i jednokratni troškovi pokriveni eksplicitnim troškovima koji su fiksni dio izračuna premije proizvoda, izračun ponavljajućih i jednokratnih troškova temelji se na tim eksplicitnim troškovima.
76. Sljedeće se primjenjuje na izračun sudjelovanja u dobiti investicijskih osigurateljnih proizvoda:
- (a) pri izračunu ponavljajućih troškova i jednokratnih troškova za investicijske osigurateljne proizvode zadržani iznosi od povrata od ulaganja kroz mehanizme raspodjele dobiti smatraju se troškovima;
- (b) ako se dio troškova vraća malim ulagateljima putem posebnih troškovnih bonusa, to se smatra troškovnim rabatnom zbog kojeg se smanjuju troškovni odbici pod uvjetom:
- da se troškovni bonusi iskazuju zasebno od ostalih dijelova bonusa za sudjelovanje te da im je svrha povrat dijelova troškova do ugovornih rokova proizvoda;
 - da izdavatelj PRIIP-a na temelju dobrih aktuarskih metoda može dokazati da su očekivani budući troškovni bonusi pokriveni očekivanom budućom dobiti koja proizlazi iz razboritih pretpostavki o budućim troškovima.

Izračuni omjera

Načelo sprječavanja dvostrukog obračunavanja

77. Ako je jedna vrsta troškova pokrivena dvjema ili više vrstama troškova iz ovog Priloga, tu je vrstu troška moguće obračunati samo jednom u izračunu pokazatelja (omjera) koji se na njemu temelje.

Ostale odrednice

78. Omjeri se iskazuju kao postotak zaokružen na dva decimalna mjesta.
79. Omjeri se izračunavaju barem jednom godišnje.
80. Omjeri se temelje na izračunu najnovijih troškova koje je izdavatelj PRIIP-a utvrdio. Ne dovodeći u pitanje točku 77. ovog Priloga, troškovi se procjenjuju na osnovi načela „svi su porezi uključeni”.

Što se tiče investicijskih fondova, primjenjuje se sljedeće:

- (a) provodi se zaseban izračun za svaki razred dionica, no ako su jedinice dvaju ili više razreda rangirane pari passu, za njih se može provesti jedinstveni izračun;
 - (b) u slučaju fonda koji je krovni fond, sa svakim sastavnim odjeljkom ili podfondom postupa se zasebno za potrebe ovog Priloga, no svi troškovi koji se mogu pripisati fondu kao cjelini raspodjeljuju se među svim podfondovima na poštenoj osnovi s obzirom na sve ulagatelje.
81. Osim prvog izračuna za novi PRIIP, te ako nije drugačije navedeno, omjeri se izračunavaju barem jednom godišnje, na osnovi *ex-post*. Ako se smatra da je neprikladno upotrijebiti brojčane podatke *ex-post* zbog materijalne promjene, umjesto njih može se upotrebljavati procjena dok pouzdani brojčani podaci *ex-post* koji odražavaju učinak materijalne promjene ne budu dostupni.
82. Brojčani podaci *ex-post* temelje se na izračunu novih troškova za koje je izdavatelj PRIIP-a na razumnoj osnovi utvrdio da su primjereni za tu svrhu. Brojke se mogu temeljiti na troškovima navedenima u izjavi o poslovanju PRIIP-a koju on objavljuje u svojem najnovijem godišnjem ili polugodišnjem izvješću ako je ta izjava dovoljno nova. Ako nije dovoljno nova, umjesto toga upotrebljava se usporediv izračun koji se temelji na troškovima koji se zaračunavaju tijekom novijeg razdoblja od 12 mjeseci.
83. Informacije o omjerima koji su bili primjenjivi tijekom prethodnih godina/razdoblja objavljuju se na mjestu koje je točno određeno u dokumentu o ključnim informacijama kao opći izvor daljnjih informacija za ulagatelje koji ih zahtijevaju.
84. Ako se troškovi koji se mogu pripisati temeljnom UCITS-u ili AIF-u uzimaju u obzir, primjenjuje se sljedeće:
- (a) pokazatelj troška svakog temeljnog UCITS-a ili AIF-a iskazuje se proporcionalno, u skladu s postotkom koji UCITS ili AIF ima u neto vrijednosti imovine PRIIP-a na relevantan datum, tj. datum kada se uzimaju brojčani podaci PRIIP-a;
 - (b) svi proporcionalni brojčani podaci dodaju se iznosu ukupnog troška samog PRIIP-a koji ulaže, te tako predstavljaju jedinstveni ukupan iznos.

Metodologija izračuna za nove PRIIP-ove

85. Umjesto podataka *ex-post*, u izračunu različitih vrsta troškova upotrebljavaju se procjene. Takve se procjene provode prihvaćanjem usporedivog PRIIP-a ili usporedive skupine kao zamjenske vrijednosti.
86. Za PRIIP-ove koji zaračunavaju fiksnu sveobuhvatnu naknadu, upotrebljava se ta naknada pod uvjetom da ona obuhvaća sve troškove koji se prikazuju u okviru zahtjeva za objavom troškova PRIIP-ova.
87. Za PRIIP-ove koji utvrđuju gornju granicu ili najviši iznos koji se može naplatiti, a pod uvjetom da on obuhvaća sve troškove koji se prikazuju u okviru zahtjeva za objavom troškova PRIIP-ova, upotrebljava se ta gornja granica ili najviši iznos, ako se izdavatelj PRIIP-a obveže da će poštovati objavljeni brojčani podatak i da će pokriti sve troškove zbog kojih bih u suprotnome došlo do prekoračenja te gornje granice.
88. Ako bi, prema mišljenju izdavatelja PRIIP-a, iskazivanje brojke zaokruživanjem na dvije decimale moglo upućivati na lažni stupanj točnosti za ulagatelje, dovoljno je iskazati tu brojku zaokruženu na jednu decimalu.
89. Izdavatelj PRIIP-a osigurava preispitivanje točnosti procijenjene brojke. Izdavatelj PRIIP-a određuje kada je primjereno započeti upotrebljavati brojčane podatke *ex-post* umjesto procjene; no, u svakom slučaju, on mora, najkasnije 12 mjeseci nakon datuma kada je PRIIP prvi puta ponuđen na prodaju u nekoj državi članici, preispitati točnost procjene izračunavanjem brojčanog podatka na osnovi *ex-post*.

II. SLOŽENI UČINAK TROŠKOVA

Opći zahtjevi za sve vrste PRIIP-ova

90. Tablica (tablice) iz članka 5. sadržava (sadržavaju) pokazatelj ukupnih troškova u novčanim i postotnim iznosima za slučaj da ulagatelj na malo uloži 10 000 EUR (za sve PRIIP-ove osim investicijskog osigurateljnog proizvoda s redovitim premijama) odnosno 1 000 EUR godišnje (za investicijski osigurateljni proizvod s redovitim premijama) za vrijeme različitih razdoblja držanja, uključujući preporučeno razdoblje držanja. Razdoblja držanja koja se iskazuju su ona iz točaka 14. do 16. Priloga IV. Ako se smatra da izdavatelj PRIIP-a ili treća strana ne nude alternativnu likvidnosnu liniju za proizvod, ili ako ne postoje aranžmani za pružanje likvidnosti, ili za PRIIP-ove iz točke 17. Priloga IV., troškovi se detaljno mogu prikazati samo po dospijeću ili na kraju preporučenog razdoblja držanja.

91. Ako valuta PRIIP-a nije euro, upotrebljava se iznos slične veličine kao onaj naveden u točki 90. ovog Priloga i koji je jasno djeljiv s 1 000.
 92. Ukupni troškovi uključuju jednokratne, ponavljajuće i povremene troškove, te ovisno o slučaju, kazne za izlazak.
 93. Kazne za izlazak treba razlikovati od drugih troškova izlaska koji se moraju platiti u svakom slučaju te ih je stoga uvijek potrebno uključiti u jednokratne troškove.
 94. Relevantnost kazni za izlazak ovisi o razdoblju držanja ulaganja i o točnom trenutku u kojem se proizvod unovčuje. Kazne za izlazak ne primjenjuju se ako se ulaganje drži u preporučenom razdoblju držanja.
-

PRILOG VII.

PRIKAZ TROŠKOVA

Smanjenje prinosa (*reduction in yield*, RIY) pokazuje kakav će učinak imati ukupni troškovi koje plaćate na prinos od ulaganja koji biste mogli dobiti. U ukupnim se troškovima uzimaju u obzir jednokratni, kontinuirani i povremeni troškovi.

Iznosi koji su ovdje iskazani jesu zbirni troškovi samog proizvoda, za tri različita razdoblja držanja. Oni obuhvaćaju moguće kazne za prijevremeni izlazak. U brojčanim podacima pretpostavlja se da ulažete [10 000 EUR (ILI 1 000 EUR svake godine za PRIIP-ove s redovitim premijama)]. Brojevi su procjene i mogu se promijeniti u budućnosti.

Tablica 1.

Troškovi tijekom vremena

Osoba koja vam prodaje ili vas savjetuje o ovom proizvodu može vam zaračunati druge troškove. Ako to bude slučaj, ta će vam osoba pružiti informacije o tim troškovima te će vam pokazati učinak koji će svi troškovi imati na vaše ulaganje tijekom vremena.

Ulaganje [10 000 EUR] Scenariji	Ako proizvod unovčite nakon [1] godine	Ako proizvod unovčite nakon [preporučeno razdoblje držanja/2]	Ako proizvod unovčite [na kraju preporučeno razdoblje držanja]
Ukupni troškovi	[...] %	[...] %	[...] %
Učinak na prinos (RIY) za svaku godinu	[...] %	[...] %	[...] %

Tablica 2.

Sastav troškova

Niže navedena tablica prikazuje:

- učinak koji svake godine imaju različite vrste troškova na prinos od ulaganja koji biste mogli dobiti na kraju preporučenog razdoblja držanja;
- značenje različitih troškovnih kategorija.

U ovoj tablici prikazan je učinak na prinos po godini			
Jednokratni troškovi	Ulazni troškovi	[...] %	Učinak troškova koje plaćate pri sklapanju ugovora o ulaganju. [Riječ je o najvećem iznosu koji ćete platiti, a možda ćete platiti i manje]. [I/ILI ako su troškovi uključeni u cijenu, primjerice u slučaju PRIIP-ova koji nisu investicijski fondovi] Učinak troškova koji su već uključeni u cijenu. [Riječ je o najvećem iznosu koji ćete platiti, a možda ćete platiti i manje]. [Ako su distribucijski troškovi uključeni u ulazne troškove]Uključuje i trošak distribucije vašeg proizvoda.
	Izlazni troškovi	[...] %	Učinak troškova koje plaćate pri izlasku iz ulaganja po njegovu dospeljeću.
Kontinuirani troškovi	Transakcijski troškovi portfelja	[...] %	Učinak troškova kupnje i prodaje temeljnih ulaganja proizvoda.
	Ostali kontinuirani troškovi	[...] %	Učinak troškova koje svake godine naplaćujemo za upravljanje vašim ulaganjima i troškova prikazanih u odjeljku II.
Povremeni troškovi	Naknade za uspješnost	[...] %	Učinak naknade za uspješnost. Naplaćujemo ih iz vašeg ulaganja ako proizvod ostvari bolje rezultate od referentne vrijednosti [y za x %].
	Udjeli u dobiti	[...] %	Učinak udjela u dobiti. Naplaćujemo ih ako je ulaganje [ostvarilo bolje rezultate od x %]. [Isplata od y % konačnog prinosa provodi se nakon izlaska iz ulaganja.]

Za PRIIP-ove koji nude različite mogućnosti ulaganja, izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju tablicu 1. i tablicu 2. iz ovog Priloga za prikaz troškova, navodeći za svaku brojku u svakoj tablici, prema potrebi, raspon troškova.